

**PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO
ROZVOJA A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE
POVODA**

**NA ROKY
2021 – 2027**

Názov	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Povoda na roky 2021 – 2027
Územné vymedzenie	Obec Povoda, okres Dunajská Streda, Trnavský kraj
ÚPN-O schválený	áno
Dátum schválenia	30. 09. 2021
Dátum platnosti	do 31. 12. 2027
Verzia	1.0
Publikovaný verejne	www.obecpovoda.sk
Forma spracovania	s pomocou externých expertov
Riadenie procesu spracovania	garant + koordinátor
Obdobie spracovania	apríl 2021 - máj 2021
Financovanie	z vlastných zdrojov obce

CITYPLAN, s.r.o.
plány a projekty pre obce a mestá
www.cityplan.eu

Obsah

1. Úvod	5
1.1 Základné východiská tvorby programového dokumentu.....	5
1.2 Proces a metodika tvorby programového dokumentu.....	9
2. Analytická časť.....	13
2.1 Zhodnotenie implementácie doterajšej stratégie a realizovaných projektov.....	13
2.2 Analýza vnútorného prostredia	15
2.2.1 Základná charakteristika obce	
2.2.2 História obce	
2.2.3 Obyvateľstvo a demografická situácia	
2.2.4 Trh práce a sociálna situácia	
2.2.5 Hospodárska základňa	
2.2.6 Občianska vybavenosť	
2.2.7 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor	
2.2.8 Bývanie a bytový fond	
2.2.9 Dopravná a technická infraštruktúra	
2.2.10 Prírodné podmienky a životné prostredie	
2.2.11 Štruktúra samosprávy a hospodárenie obce	
2.2.12 Analýza silných stránok, slabých stránok územia	
2.3 Analýza vonkajšieho prostredia.....	31
2.3.1 Analýza regionálnych vzťahov a väzieb	
2.3.2 Analýza hlavných vonkajších faktorov rozvoja a ich vplyvu	
2.4 Identifikácia disparít a faktorov rozvoja.....	34
2.5 SWOT analýza.....	34
2.6 Analýza problémov, možných rizík, výziev.....	37
2.7 Prognóza budúceho vývoja a identifikácia východísk.....	39
3. Strategická časť	40
3.1 Strategická vízia.....	40
3.2 Štruktúra priorít a opis stratégie.....	40
3.3 Prehľad cieľov stratégie a ich hierarchie	42
4. Programová časť	44
4.1 Návrh opatrení a aktivít.....	44
4.2 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť A.....	48
4.3 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť B.....	54
4.4 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť C.....	60
5. Realizačná časť	63
5.1 Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie implementácie	63
5.2 Časový harmonogram implementácie.....	64

5.3 Systém monitorovania a hodnotenia napĺňania programového dokumentu.....	64
5.4 Riziká implementácie a ich prevencia.....	67
5.5 Komunikačná stratégia.....	67
6. Finančná časť	69
6.1 Finančné zabezpečenie realizácie.....	69
6.2 Finančný plán.....	71
7. Záver	75
8. Prílohy	76
8.1 Zoznam informačných zdrojov a východiskových dokumentov.....	76
8.2 Zoznam použitých skratiek.....	77

1. Úvod

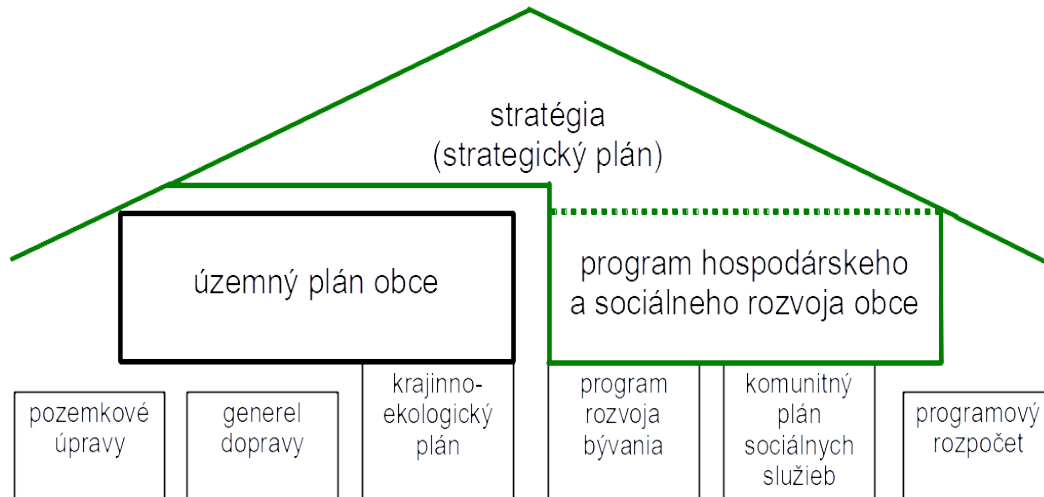
1.1 Základné východiská tvorby programového dokumentu

Inštitucionálne a legislatívne východiská tvorby programového dokumentu

Úlohy a kompetencie obcí pri uskutočňovaní podpory regionálneho rozvoja vyplývajú obciam zo Zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky a zo Zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (ďalej len „program rozvoja“ alebo PHRSR) má charakter strategického, t. j. strednodobého až dlhodobého rozvojového dokumentu. Plánovací horizont strategickej časti programu rozvoja obce Povoda sa ťažiskovo týka programovacieho obdobia 2021 - 2027, s výhľadovým horizontom do roku 2030.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako dokument zastrešujúci rozvojovú politiku na miestnej úrovni

Zdroj: Coplák, J. Miestne strategické plánovanie a jeho väzby s územným plánovaním. Habilitačná práca. - Bratislava : FA STU, 2013

Program rozvoja je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto jeho úlohou je zastrešovať ostatné plánovacie dokumenty a odvetvové koncepcie spracované na miestnej úrovni. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Aj keď ide o komplexný dokument, jeho cieľom nie je vyčerpávajúco obsiahnuť všetky problémy a nájsť na ne riešenie. Podstatou je z množstva problémov a problémových okruhov identifikovať tie, ktoré sú v danom prostredí kritické. Za účelom dosiahnutia čo najvyššej efektivity a reálnosti cieľov sústreďuje zdroje na niekoľko prioritných cieľov, resp. prioritných oblastí rozvoja.

Dlhší plánovací horizont znamená veľkú mieru neistoty a rizika, ktoré nemožno vopred predvídať s dostatočnou presnosťou. Preto má program rozvoja charakter otvorenej, flexibilnej koncepcie, schopnej reagovať na aktuálne zmeny východiskových podmienok. Aby bol program rozvoja skutočne živým dokumentom, musí byť permanentne aktualizovaný.

Z právneho hľadiska je dokumentom koordinačným, ktorý nemá charakter všeobecne záväzného predpisu. Zámery obsiahnuté v tomto dokumente sú záväzné len pre obstarávateľa v rovine morálneho a politického záväzku, daného schválením dokumentu v obecnom zastupiteľstve. Ostatné fyzické a právnické osoby sú programom viazané len do tej miery, s ktorou sami vyslovili súhlas.

Výlučné kompetencie pri obstarávaní programu má obec a jej výkonné orgány. Na základe Zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, získali obce na úseku regionálneho rozvoja právomoc vypracúvať program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (čl. I., § 2). Obecné zastupiteľstvo program rozvoja schvaľuje, rovnako ako aj aktualizácie tohto dokumentu.

Obsah programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je legislatívne vymedzený Zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov v §8 nasledovne:

(1) Program rozvoja obce vytvorený v partnerstve

- a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
- d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov, a

e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

Programový dokument a jeho implementácia je výsledkom spolupráce najvýznamnejších miestnych aktérov s externými expertmi. Zo strany samosprávneho orgánu je ním obecne zastupiteľstvo s jeho poradnými orgánmi - odbornými komisiami, ako aj starosta a odborní pracovníci obecného úradu. Zo strany súkromného sektora sú relevantnými partnermi miestne podnikateľské subjekty. Potenciálnym partnerom je verejnosť a miestne neziskové organizácie, občianske združenia. Podrobnejšie informácie o organizačnom a inštitucionálnom zabezpečení implementácie sú v kap. 5.1.

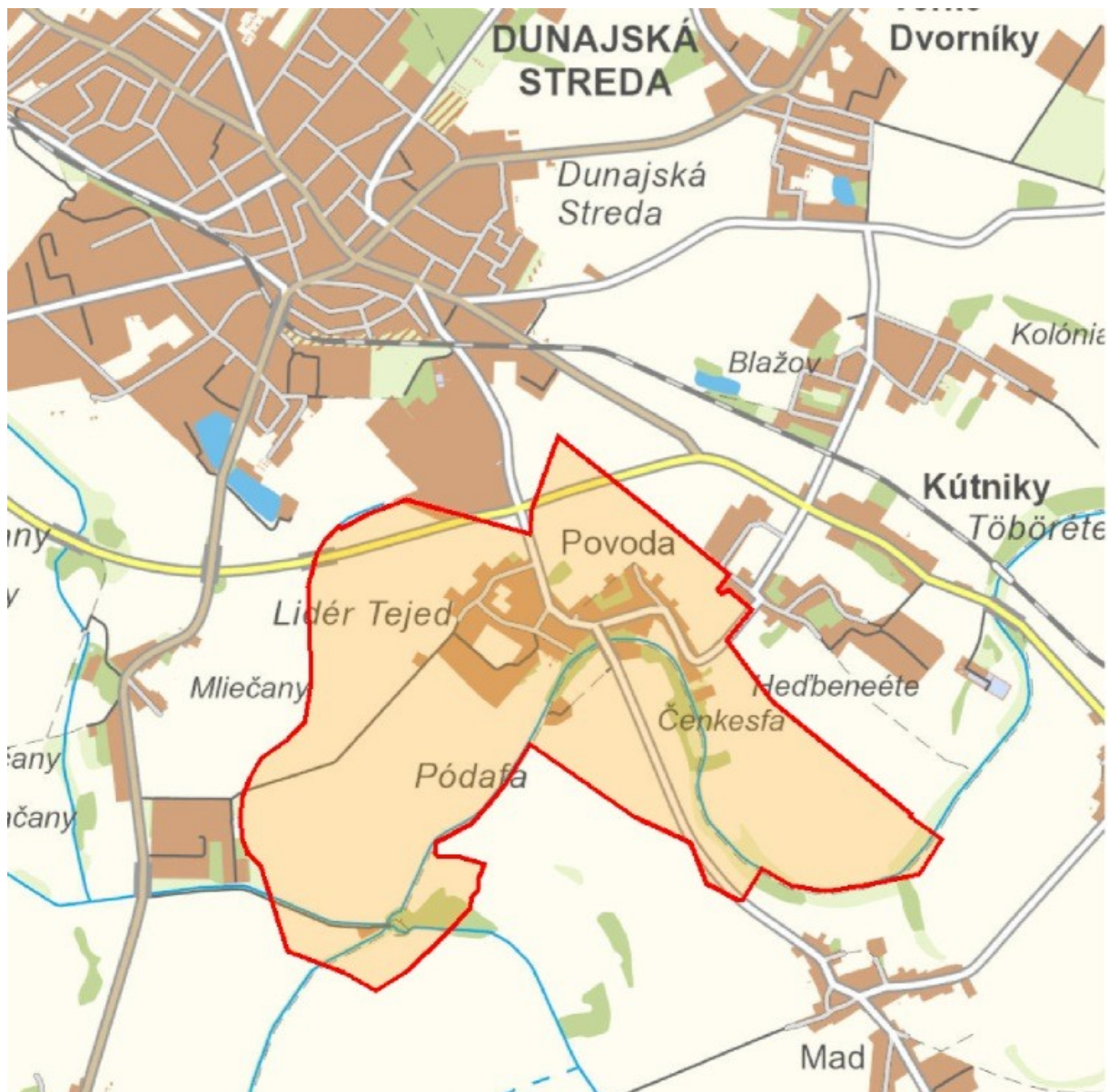
Dôvod potreby spracovania programového dokumentu pre obec

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je nositeľom rozvojovej politiky obce, predstáva jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja obce. Obec Povoda vypracovaním programu rozvoja dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj obce. V podobe tohto dokumentu získava nástroj na aktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných a žiaducich zmien. Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní obci realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach.

Vypracovaním programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obec naplňa jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – princíp programovania. Súčasne tak zvýši svoje šance získať finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych fondov, keďže obec v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnou stratégiou, ktorú reprezentuje program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Definícia územia pre spracovanie programového dokumentu

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa spracúva pre Obec Povoda, ktorá leží v Trnavskom kraji, v okrese Dunajská Streda. Administratívne územie obce je definované jej katastrálnym územím, zobrazenom na mapke:

Zdroj: ZBGIS

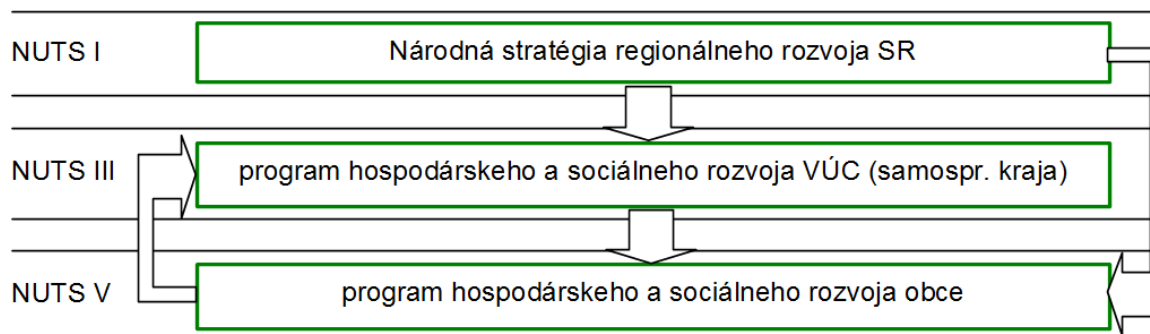
Väzby na nadradené programové a strategické dokumenty

Pri spracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Povoda sa prihliadalo na to, aby ciele a opatrenia stanovené v tomto dokumente boli v súlade s nadradenými programovými dokumentmi regionálneho rozvoja – predovšetkým s Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja na roky 2016 – 2020. Na úrovni samosprávneho kraja sú spracované aj viaceré odvetvové stratégie. V súčasnosti má samosprávny kraj spracované programové dokumenty na programové obdobie do roku 2020. Programové dokumenty na nové programové obdobie sa v súčasnosti pripravujú.

V oblasti územného rozvoja je relevantným strategickým dokumentom Územný plán regiónu Trnavského samosprávneho kraja.

Strategický dokument miestnej úrovne by ďalej mal nadväzovať na stratégie a koncepcie celoštátnej úrovne, rámcové dokumenty pre čerpanie fondov EÚ, ako aj stratégie EÚ a medzinárodné dohody (napr. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj). Stručný prehľad relevantných koncepcných dokumentov je uvedený v kap. 8.1.

Sústava základných programových dokumentov na podporu regionálneho rozvoja v SR

Zdroj: vlastné spracovanie

1.2 Proces a metodika tvorby programového dokumentu

Metodika

Súčasťou tohto dokumentu je stručný opis metodiky a procesu tvorby programu rozvoja obce. Cieľom je uľahčiť spravovanie a ďalšiu modifikáciu dokumentu a umožniť lepšie pochopenie princípov strategického plánovania smerom k širšej verejnosti, predovšetkým spolutorcom a užívateľom plánu. Predpokladá sa, že po ukončení etapy prípravy programu ho jeho užívatelia budú sami prispôbovať meniacim sa podmienkam. Pri rešpektovaní metodických postupov by nemalo dôjsť k narušeniu konzistentnosti myšlienok obsiahnutých v dokumente.

Dokument bol vypracovaný v súlade s novou tvorbou a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. Metodiku koncipoval Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu v roku 2020. Taktiež je v súlade s predchádzajúcou Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC z roku 2015. Pri usmerňovaní plánovacieho procesu a spracovaní dokumentu boli aplikované metodické postupy vyvinuté v rámci viacerých výskumných projektov (projekt APVT Metodika tvorby

strategického rozvojového plánu obce) a ďalších domácich a zahraničných metódik strategického plánovania na komunálnej úrovni (p. metodické podklady – kap. 8.1).

Proces tvorby programového dokumentu

Proces tvorby programu rozvoja obce tvoria tri hlavné etapy:

- analýzy
- tvorba stratégie
- operatívne plánovanie (programovanie) – tvorba programovej, realizačnej a finančnej časti

Pred začatím prác na samotnom programovom dokumente by sa mali uskutočniť úvodné činnosti:

- identifikácia potreby a impulzov vypracovania PHRSR a rozhodnutie o začatí prípravných prác
- prípravné práce, spracovanie a schválenie vstupnej správy vrátane predbežnej vízie

Následne sa realizovala etapa spracovania analýz a z týchto analýz vychádzajúcich syntéz. Informácie pre analýzy poskytla obec, ďalšie informácie boli získané priamymi prieskumami v teréne, diskusiami s predstaviteľmi obce. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne.

Analýzy, podobne ako aj samotná rozvojová stratégia, sa sústreďovali len na rozhodujúce faktory a kľúčové prvky. Preto sú kvalitatívne hodnotenia uprednostnené pred kvantitou vstupných dát. Úlohou analýz je poskytnúť odpoveď na otázku, „kde sa obec v súčasnosti nachádza“.

Ďalším krokom v rámci spracovania analýz bola syntéza parciálnych analýz použitím štandardnej metódy strategického plánovania – SWOT analýzy. Výsledkom bola strategická diagnostika obce, nevyhnutná pre stanovenie rozvojových cieľov.

Ďalšou etapou programového dokumentu je tvorba stratégie, pozostávajúca zo strategickej vízie, podrobnejšie definovanej vo forme sústavy strategických cieľov. Možno ju rozdeliť do dvoch čiastkových etáp, resp. fáz:

- stanovenie vízie, strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR
- návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov

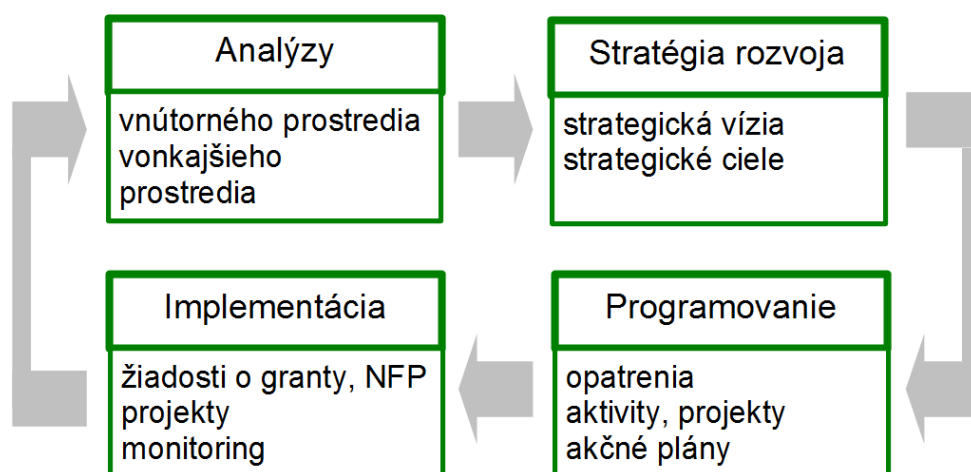
V etape operatívneho plánovania (programovania) boli stanovené konkrétne opatrenia, aktivity a rámcové projekty – akčné plány, ktoré majú viesť k naplneniu vízie a dlhodobých cieľov. To znamená, že pokiaľ predmetom stanovenia rozvojovej stratégie bolo zodpovedať otázku „kde chceme byť?“, tak akčné plány majú povedať „ako sa tam dostaneme“. Súčasťou tejto etapy je aj nastavenie implementácie, financovania,

monitorovania a vyhodnocovania programového dokumentu. Samotný proces spracovania PHRSR ukončuje jeho prerokovanie a schvaľovanie.

Harmonogram spracovania PHRSR

Termín (2020)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

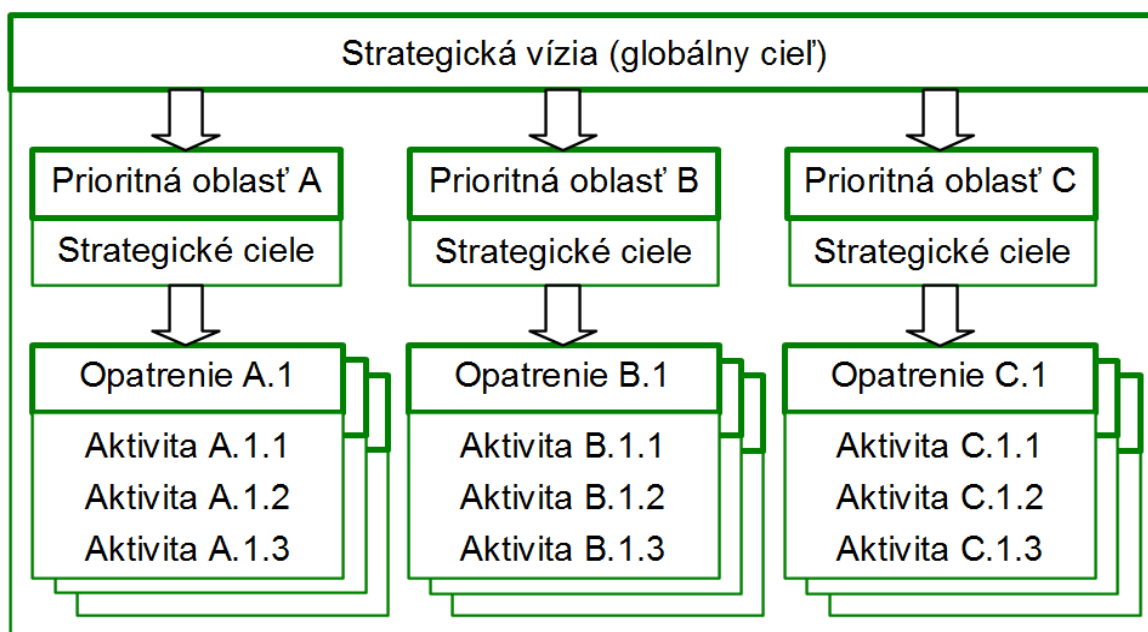
Postup spracovania programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Program rozvoja obce má hierarchickú štruktúru, ktorá smeruje od všeobecného ku konkrétnemu, resp. od celkového k špecifickému. Hierarchia začína globálnym cieľom strategickej vízie, pokračuje strategickými cieľmi rozdelenými podľa prioritných oblastí a uzatvára ju sústava opatrení, projektov a aktivít. Hierarchické usporiadanie znamená aj rozdielne časové horizonty. Program rozvoja obce je teda integrovaným plánovacím dokumentom (preto sa používa označenie „program“ a nie „plán“) zahŕňajúcim strategickú časť, ktorú tvoria dlhodobějšíe ciele a programovú časť – opatrenia, aktivity a projekty realizovateľné v kratšom období.

Princíp hierarchickej štruktúry programu rozvoja obce

Zdroj: Coplák, J. Miestne strategické plánovanie a jeho väzby s územným plánovaním. Habilitačná práca. - Bratislava : FA STU, 2013

2. Analytická časť

Analytická časť pozostáva z komplexnej situačnej analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia. Je štruktúrovaná podľa hlavných oblastí života obce a funkčných subsystémov. Okrem analýz samotnej obce bolo treba väčšiu pozornosť venovať analýzám externého prostredia, s cieľom identifikovať konkurenčné aktivity v regióne i možnosti ďalšej spolupráce s okolitými obcami. Na základe situačnej analýzy boli identifikované kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja.

Pre spracovanie analytickej časti boli okrem informačných zdrojov uvedených v kap. 8.1 použité súbory dát, ktoré poskytla obec a dáta zverejňované Štatistickým úradom SR. Ďalšie informácie boli získané priamymi prieskumami v teréne, miestnym zisťovaním, diskusiami s predstaviteľmi obce. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne.

Analýzy technického vybavenia, urbanistickej štruktúry a bytového fondu sú v programe rozvoja sumarizované len v skrátenej podobe, vzhľadom k tomu, že technické detaily sú podrobnejšie popísané v aktuálnej územnoplánovacej dokumentácii obce.

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Bývanie	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Školstvo a vzdelávanie	obec	–
Zdravotníctvo	–	–
Sociálna starostlivosť	obec	–
Ekonomická situácia	obec	–
Životné prostredie	MŽP SR	www.enviroportal.sk

2.1 Zhodnotenie implementácie doterajšej stratégie a realizovaných projektov

Obec pristupuje koncepčne k usmerňovaniu svojho rozvoja na základe územného plánu obce a programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. Doterajší program rozvoja bol vypracovaný v roku 2015. Predchádzajúci pochádzal z roku 2008 a aktualizovaný bol v roku 2013.

Z hodnotenia plnenia doterajšieho programu rozvoja obce vyplynulo, že rozvojová stratégia obce je v zásade naďalej aktuálna. V uplynulom období boli čiastočne alebo úplne realizované viaceré kľúčové projekty / aktivity, navrhované v doterajšom programe rozvoja.

Ex-post hodnotenie doterajšieho programu rozvoja – zoznam realizovaných a čiastočne realizovaných projektov

Názov aktivity / projektu	Rok začatia	Rok ukonč.	Ukazovateľ splnenia	Náklady v EUR	Zdroje
Dobudovanie splaškovej kanalizácie		2020	splnené		
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2019	2020	v dĺžke 419		
Rekonštrukcia materskej školy		2020	splnené		
Rekonštrukcia domov smútku na cintorínoch	2018	2020	2 z 3 DS		
Dokončenie územného plánu obce	2015	2016	splnené		
Vybudovanie inžinierskych sietí v nových uliciach		2020	projekt. dok. / ÚR		
Vybudovanie spevnených komunikácií v nových uliciach		2020	projekt. dok. / ÚR		
Vybudovanie detského ihriska		2019	splnené		
Inštalovanie kamerového systému		2015	splnené		
Vytvorenie centrálného verejného priestranstva			čiastočne		
Revitalizácia a výsadba stromoradií a alejí			čiastočne		
Organizovanie súťažných podujatí			splnené		
Zriadenie obecnej knižnice		2017	splnené		

Okrem toho sa uskutočnili, resp. sú aktuálne v realizácii ďalšie investičné projekty, ktoré neboli zahrnuté v pôvodnom návrhu PHRSR:

- rekonštrukcia verejného osvetlenia (2015)
- premiestnenie obecného rozhlasu
- rekonštrukcia okolia Obecného domu (2016)
- výstavba klimatizácie Obecného domu (2018)
- rekonštrukcia trafostanice (2017)
- výstavba bezplatnej siete WiFi (2019)
- rekonštrukcia zastávok SAD (2020)
- výstavba prístrešku na športovom ihrisku (2017)

- premiestnenie pomníkov obce (2018)
- výstavba pomníka vysťahovalectva (2019)
- vydanie knihy o vysťahovaní obyvateľstva obce (2020)

Do nového programu rozvoja bolo z predchádzajúceho dokumentu prevzatých viacero navrhovaných aktivít a projektov, pričom boli modifikované podľa aktuálnej situácie. Výsledný dokument bol z obsahového a procesného hľadiska obstarania prispôsobený požiadavkám novej metodiky.

2.2 Analýza vnútorného prostredia

2.2.1 Základná charakteristika obce

Obec Povoda leží v centrálnej časti Žitného ostrova, na miernej vyvýšenine – tzv. agradačnom vale Dunaja. Táto strategická pozícia poskytovala v minulosti ochranu pred najhoršími dôsledkami dunajských povodní. V tejto časti Žitného ostrova je osídlenie mimoriadne husté, tvorené prevažne malými obcami, ktoré však z administratívneho hľadiska sú zlúčené do väčších celkov. Priemerná vzdialenosť medzi Povodou a okolitými obcami (Dunajská Streda, Kútники, Mad) je iba približne 2 km; hranice zastavaného územia miestnej časti Čenkesfa (obec Povoda) a miestnej časti Hegybeneéte (obec Kútники) sú vzdialené len 200 m.

Na základe počtu obyvateľov sa obec Povoda zaraďuje medzi malé obce (951 obyvateľov k 31.12.2020). Obcou, resp. v blízkosti jej zastavaného územia, prechádza významný dopravný koridor – štátna cesta I. triedy č. I/63 Bratislava–Komárno–Štúrovo. Najbližšími mestami sú Dunajská Streda (2 km) a Veľký Meder (15 km). S týmito mestami má priame dopravné spojenie.

Z hľadiska administratívneho členenia je obec súčasťou okresu Dunajská Streda a Trnavského kraja.

Územie obce pozostáva z 3 katastrálnych území – k.ú. Pódafa, k.ú. Lidér-Tejed, k.ú. Čenkesfa a má celkovú rozlohu 602 ha. Reliéf je rovinný a nachádza sa v nadmorskej výške 113–115 m.n.m. Územie je odlesnené a intenzívne poľnohospodársky využívané.

2.2.2 História obce a pamiatky

Historický vývoj

Prvá písomná zmienka o obci s názvom Pódafa, resp. Poda Ety je z roku 1332. V roku 1455 ju Ladislav V. daroval Póda-Etheiovcom, ktorí obec vlastnili ešte aj v roku 1787. Neskoršie údaje sú už iba štatistického charakteru. Na začiatku 19. storočia na tomto území dunajskostredská Paromlynná účastinná spoločnosť postavila parný mlyn, ktorý fungoval do polovice 20. storočia.

Čenkesfa je listinne doložená z roku 1260. Roku 1300 patrila tunajším zemanom, neskôr viacerým majiteľom, 1778 časť rodine Pócsovcov. Na konci 19. storočia mala iba 20 domov a 83 obyvateľov, no predsa bola samostatnou obcou (až do roku 1940).

Obec Lidér-Tejed je známa z roku 1231, keď tu existovala osada Teyed patriaca Bratislavskému hradu a neskôr niekoľkým zemianskym rodinám – Véghovcom, Méhesovcom, Balogovcom. V jej chotári sa vyvinuli zemianske osady Mezőtejed, doložená v roku 1380 v majetku Mezőtejedovcov a Előtejed, doložená 1380.

Do roku 1940 dnešné miestne časti obce Pódafa, Lidér-Tejed a Čenkesfa boli samostatné, v roku 1940 sa zlúčili do jedného celku s názvom Pódatejed. V rokoch 1938-1945 bola obec pričlenená k Maďarsku. V roku 1960 bola pripojená k obci Kútники. V roku 1990 sa opätovne osamostatnila na základe výsledkov miestneho referenda.

V roku 2000 obec obnovila heraldické symboly – erb a vlajku obce.

Kultúrno-historické pamiatky

Na území obce Povoda sa nachádza nehnuteľná národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu – socha sv. Jána Nepomuckého (č. ÚZPF 98/1-2), neskorobaroková.

Nachádzajú sa tu aj ďalšie architektonické pamiatky a solitéry s historickými a kultúrnymi hodnotami:

- prícestné kríže s Pietou
- pomníky padlým v 2. svetovej vojne, zvonice v m. č. Pódafa, Čenkesfa, Lidér Tejed, v areáli cintorína Lidér Tejed, hlavné kríže cintorínov a dobové náhrobníky v areáloch cintorínov v m. č. Lidér Tejed, Čenkesfa, Pódafa
- pomník na pamiatku vysťahovaných a presídlených

2.2.3 Obyvateľstvo a demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, no sčasti je aj odrazom postavenia obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

V dlhodobom časovom úseku súhrnný počet obyvateľov 3 pôvodne samostatných obcí (Pódafa, Čenkesfa, Lidér-Tejed) dlhodobo osciloval na pomerne stabilnej úrovni v rozmedzí 500-600 obyvateľov, a to až do 20. rokov 20. storočia. V roku 1921 presiahol počet obyvateľov úroveň 600 obyvateľov a v roku 1940 prekročil aj hranicu 700 obyvateľov. Následne sa rast počtu obyvateľov zastavil, resp. mierne poklesol a ustálil sa na úrovni okolo 700–750 obyvateľov.

K zmene dochádza až v 90. rokoch po osamostatnení obce od Kútников. V dekáde 1991–2001 vzrástol počet obyvateľov len mierne (o 36), v posledných 5 rokoch však počet obyvateľov rastie veľmi výrazne, najmä vďaka podpore bytovej výstavby (bytových domov) zo strany obce. Po roku 2000 dochádza v dôsledku rozmachu bytovej výstavby k prudkému nárastu počtu obyvateľov. Zmiernenie, nie však zastavenie tohto trendu, nastáva po roku 2007. V posledných rokoch dosahuje historické maximum okolo úrovne 950 obyvateľov.

Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore. Týka sa aj obce Povoda. Prírastky v posledných rokoch vznikajú predovšetkým vďaka pozitívnej migračnej bilancii. Od roku 2006 počet prisťahovaných každoročne prevyšuje počet odšťahovaných. Prirodzený prírastok bol do roku 2010 záporný, v ďalších rokoch došlo k zlepšeniu predovšetkým znížením úmrtnosti.

Z hľadiska prognózovania budúceho demografického vývoja má vysokú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ dosahoval v roku 2001 hodnotu 89,1 a v roku 2011 sa zvýšil na 99,1. Zvýšenie však bolo spôsobené zvyšovaním veku odchodu do dôchodku. Až hodnoty indexu vyššie ako 100 zodpovedajú prirodzenému prírastku počtu obyvateľov, možno predpokladať z hľadiska prirodzeného pohybu stagnáciu alebo mierny prirodzený úbytok.

Okrem počtu obyvateľov v poproduktívnom veku sa v období rokov 2001 – 2010 zvýšil aj počet obyvateľov v produktívnom veku. Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol, čo sa prejaví aj investíciami generácie v produktívnom veku do individuálnej bytovej výstavby.

Vývoj počtu obyvateľstva

Rok sčítania	Pódafa	Lidér-Tejed	Čenkesfa	Povoda – spolu
1869	162	273	84	519
1880	148	285	102	535
1890	166	242	95	503
1900	167	303	83	553
1910	205	285	99	589
1921	219	304	87	610
1930	251	344	101	696
1940	–	–	–	739
1948	–	–	–	707
1961	–	–	–	1628 - Kútniky
1970	–	–	–	754
1980	–	–	–	734
1991	–	–	–	727
2001	224	400	138	762
2011	285	477	115	877

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, SODB

Prirodzený a mechanický pohyb obyvateľstva

Rok	narodení	zosnulí	prihlásení	odhlásení	bilancia	Počet obyvateľov k 31.12.
2010	9	7	17	11	.+8	881
2011	11	6	33	17	.+21	890
2012	4	6	27	15	+10	900
2013	5	3	26	23	.+5	905
2014	3	8	30	29	–4	901
2015	8	8	45	29	.+16	917
2016	9	8	39	23	.+15	934
2017	7	6	40	27	.+15	948
2018	4	9	44	21	.+18	966
2019	8	9	22	18	.+3	969
Spolu	68	70	323	213		

Zdroj: ŠÚSR

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	877
z toho muži	429
z toho ženy	448
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	107
Počet obyvateľov v produktívnom veku	662
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	108

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011.

Skladba obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	maďarská	slovenská	iná a nezistená
	637	201	39

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Obyvateľstvo je z hľadiska národnostnej skladby heterogénne, s prevahou obyvateľov maďarskej národnosti. K maďarskej národnosti sa hlási 72,6%, k slovenskej národnosti 22,9%.

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskokatolícka cirkev	evanjelická cirkev a.v.	Reform. kresťanská cirkev	bez vyznania	ostatné a nezistené
	663	23	43	49	99

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Väčšina obyvateľstva sa v súčasnosti hlási k rímskokatolíckej cirkvi – 75,6% obyvateľov a tento podiel sa udržuje relatívne stabilný. Podiel obyvateľov, ktorí sa hlásili k evanjelickým cirkvám, bol 11,28% v roku 1991, 4,46% v roku 2001 a 12,4% v roku 2011.

Vzdelanostná úroveň obyvateľov

Dosiahnuté vzdelanie	
Základné	146
Učňovské (bez maturity)	157
Stredné odborné (bez maturity)	120
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	40
Úplné stredné odborné (s maturitou)	154
Úplné stredné všeobecné	34
Vyššie odborné	15

Vysokoškolské 1. stupňa (bakalárske)	18
Vysokoškolské 2. stupňa (magisterské)	47
Vysokoškolské 3. stupňa (doktorandské)	4
Bez vzdelania	113
Nezistené	29

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Úroveň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva je priemerná, za uplynulých 10 rokov však zaznamenala podstatné zvýšenie.

2.2.4 Trh práce a sociálna situácia

Hospodárske aktivity na území obce poskytujú pracovné miesta len pre časť ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce Povoda. V obci je vytvorených približne 60 pracovných miest.

Po roku 1990 sa výrazne zmenila štruktúra ekonomickej aktivity obyvateľov. Pomerne vysoký počet pracovných miest poskytovali poľnohospodárske podniky, ktoré neskôr výrazne zredukovali svoje výrobné kapacity a najmä nároky na pracovnú silu.

V sfére drobného podnikania a služieb je do 100 pracovných miest. Ďalšie pracovné miesta sú vo verejných službách obce (obecný úrad, materská škola). Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2011 pracovalo v primárnom sektore (poľnohospodárstvo) 25 obyvateľov, v sekundárnom sektore (priemyselná výroba) 148 obyvateľov a v terciárnom sektore (služby) 247 obyvateľov.

V súčasnosti väčšina ekonomicky aktívneho obyvateľstva (76%, t.j. 354 obyvateľov) odchádza za prácou mimo obec. Cieľovými miestami odchádzky za prácou je Dunajská Streda, Bratislava, v menšej miere aj Galanta, Győr.

Okres Dunajská Streda začiatkom 90. rokov patril medzi regióny Slovenska s najvyššou úrovňou nezamestnanosti. Oproti minulosti došlo k podstatnému zníženiu počtu nezamestnaných, s miernym prechodným nárastom po roku 2008 v dôsledku hospodárskej krízy. Vďaka blízkosti okresného mesta je nezamestnanosť pod okresným priemerom. V marci 2021 bola miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Dunajská Streda na úrovni 6,78% a je mierne pod priemerom za SR (7,98%); je však vyššia ako priemerná úroveň Trnavského kraja (5,44%).

Pokles nezamestnanosti nastal najmä vďaka zvýšenej ponuke na trhu práce v okolí – napr. vznik kontajnerového centra v blízkosti obce. Ďalšie pracovné príležitosti vzniknú v priemyselnom parku v Kostolných Kračanoch (Wertheim, Schindler, Chipita atď.).

Ekonomická aktivita obyvateľov

Počet ekonomicky aktívnych osôb	463
Podiel ekonomicky aktívnych na celku (%)	52,8
- pracujúci (okrem dôchodcov)	364
- pracujúci dôchodcovia	12
- osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	26
- nezamestnaní	83
- študenti	47
- osoby v domácnosti	10
- dôchodcovia	153
- príjemcovia kapitál. príjmov	3
- iná a nezistená	62

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

2.2.5 Hospodárska základňa

Hospodárska základňa obce je pomerne málo rozvinutá a vzhľadom k počtu obyvateľov poddimenzovaná. Výrobné a podnikateľské aktivity zabezpečujú pracovné príležitosti len pre malú časť obyvateľov.

V rámci produkčných aktivít v riešenom území prevláda poľnohospodárska výroba, predovšetkým rastlinná výroba. V obci Povoda prevádzkovalo PD Kútniky hospodársky dvor s chovom hospodárskych zvierat, neskôr tu však živočíšnu výrobu zrušili a dvor je dlhodobo nevyužívaný. V súčasnosti pôdu obhospodaruje spoločnosť Dan-Slovakia Agrar a.s. so sídlom vo Veľkom Mederi.

V obci sa nachádza niekoľko menších súkromných výrobných prevádzok:

- BOTH, s.r.o. – zámočnícka výroba, špecializácia na výrobu kontajnerov do kamiónov, lakovňa
- THERMOLUX, s.r.o. – zatieňovacia technika, výroba markíz, žalúzií, plastových okien a dverí
- ASSIST, spol. s r.o. – distribúcia dovozu syrov, syrových výrobkov, droždia a potravinárskeho tovaru
- TREMETAL s.r.o. – výroba a montáž plastových okien a dverí

Ďalšie výrobné-remeselné aktivity prevádzkujú živnostníci, ktorí sa orientujú prevažne na stavebné profesie.

2.2.6 Občianska vybavenosť

Občianska vybavenosť je zastúpená len niektorými zariadeniami základnej vybavenosti a netvorí rozsiahlejšie areály. V obci je materská škola. Kapacita zariadenia je 30–40 detí. Základná škola v obci nie je, žiaci navštevujú základné školy v Dunajskej Strede, Kútnikoch a Dolnom Štele. Stredoškolské vzdelanie poskytujú viaceré všeobecnovzdelávacie i špecializované stredné a učňovské školy v Dunajskej Strede a Veľkom Mederi. Nekomerčnú občiansku vybavenosť v obci ďalej reprezentuje kultúrny dom, obecný úrad. Po dokončení rekonštrukcie a rozšírenia kultúrneho domu sa vytvorili možnosti pre integráciu obecného úradu v budove kultúrneho domu. Je tu futbalové ihrisko s tribúnou a zázemím, ktoré nedávno prešli rozsiahlou rekonštrukciou, pričom bolo vysporiadané aj vlastníctvo pod budovou.

Zariadenie zdravotníckej starostlivosti sa v obci nenachádza; obyvatelia využívajú služby nemocnice s poliklinikou v Dunajskej Strede.

V jednotlivých miestnych častiach obce sú tri cintoríny s domami smútku, resp. rozlúčkovými miestnosťami. Kostol v obci nie je, počas niektorých cirkevných sviatkov sa príležitostne konajú sv. omše v budove kultúrneho domu.

Komerčné prevádzky služieb a obchodu reprezentujú dve pohostinské zariadenie a jedna predajňa potravín a rozličného tovaru. Ďalšie prevádzky majú skôr výrobných služieb (napr. stolárske dielne a stavební remeselníci).

Zvýšením počtu obyvateľov by sa v budúcnosti mohol rozšíriť trhový priestor pre vznik ďalších služieb a zariadení maloobchodu. Ako istý limit ich rozvoja sa však javí rastúca ochota obyvateľov cestovať za prácou a nákupmi mimo miesta bydliska a vznik veľkých nákupných centier v Dunajskej Strede, ktoré odčerpávajú potenciálny dopyt.

2.2.7 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor

Hlavným podujatím je Obecný deň – podujatie, ktoré obec od roku 2000 organizuje pravidelne v auguste. Podujatie ponúka hudobné vystúpenia, zábavy, ohňostroje, účasť známych osobností. Hodové slávnosti sa konajú každoročne v apríli, na sviatok sv. Juraja.

Obec v mesiacoch február/marec pravidelne organizuje podujatie pre dôchodcov s občerstvením, kultúrnym programom. Ďalšími tradičnými podujatiami sú oslava sviatku sv. Mikuláša, deň detí, advent, jarmok a trh majstrov. Súťažné podujatia reprezentujú súťaž vo varení guláša, súťaž o pohár starostu obce.

Pôsobia tu niektoré spoločenské organizácie. Z nich najaktívnejšou je miestne združenie poľovníkov. V minulosti tu bola miestna organizácia Csemadoku, no v súčasnosti aktivity nevyvíja. Pôsobí tu zväz chovateľov plemenných psov, konajú sa tu výstavy a bonifikácie psov. Je tu aj miestna organizácia chovateľov poštových holubov a miestna organizácia Červeného kríža.

Významným pilierom spoločenského života je miestny športový klub ŠK FC Povoda. Klub má 2 futbalové družstvá žiakov a dorastencov, ktoré hrajú okresnú súťaž. Klub sa usiluje podchytiť mládež a počas leta organizujú nepravidelné letné turnaje. Ponuku športových aktivít pre obyvateľov dopĺňa stolný tenis, pilates, joga.

2.2.8 Bývanie a bytový fond

Obec Povoda v štruktúre osídlenia plní primárne obytnú funkciu. Obytné budovy tvoria väčšinu stavebného fondu. Bytový fond sa sústreďuje prevažne v tradičných rodinných domoch, ale zastúpené sú aj bytové domy. Výstavba bytových domov sa zintenzívnila najmä v posledných rokoch za pomoci úverov zo ŠFRB. V rokoch 2003 – 2014 obec takto vybudovala 64 bytových jednotiek.

Podiel neobývaných domov podľa sčítania z roku 2011 predstavuje len 10% z celkového počtu domov (v roku 2001 bol tento podiel 13%). Táto priaznivá situácia je najmä dôsledkom atraktívnosti obce pre prímestské bývanie. Väčšina neobývaných bytov je nespôsobilých na bývanie z dôvodu nevyhovujúceho stavebno-technického stavu.

Priemerný počet obyvateľov na 1 byt bol v roku 2011 2,91, a oproti stavu z roku 2001 sa podstatne znížil z úrovne 3,47. Na základe kritérií výmery, počtu miestností, vybavenia ústredným kúrením a kúpeľnou možno štandard bytov hodnotiť ako relatívne vysoký, v porovnaní s inými obcami vidieckeho typu. Štandard bytov a úroveň bývania v žiadnom z ukazovateľov nezaostáva za priemerom za okres Dunajská Streda, naopak, vyšší je podiel bytov vybavených ústredným kúrením.

Vekové zloženie zástavby je relatívne priaznivé. Väčšina domov pochádza z obdobia 1946-1990.

Z uvedenej analýzy vyplýva, že možnosti ďalšej intenzifikácie využitia existujúceho bytového fondu sú vyčerpané a ďalší nárast počtu obyvateľov obce je reálny len v prípade

realizácie výstavby nových bytov. V poslednom období bol v obci zaznamenaný zvýšený záujem o stavebné pozemky na výstavbu rodinných domov.

Počet domov a bytov

domy spolu	275
trvale obývané domy	248
z toho rodinné domy	228
z toho bytové domy	4
z toho iné	0
neobývané domy	27
byty spolu	327
trvale obývané byty spolu	301
z toho v rodinných domoch	208
z toho v bytových domoch	53
z toho iné	18
neobývané byty spolu	26

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Domy podľa obdobia výstavby

do roku 1945	1946 – 1990	1991 – 2000	2001 a neskôr
17	158	19	26

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

2.2.9 Dopravná a technická infraštruktúra

Dopravná infraštruktúra

Obec Povoda má veľmi výhodnú polohu voči dopravným koridorom regionálneho a nadregionálneho významu. V blízkosti obce, 200 m od severozápadnej hranice zastavaného územia je vedená cesta I. triedy č. I/63 Bratislava–Komárno–Štúrovo. V úseku zasahujúcom do katastrálnych území obce ide o južný obchvat Dunajskej Stredy. Cesta je súčasťou medzinárodnej cestnej siete E575, ktorá spája Bratislavu, Dunajskú Stredú s mestom Győr cez hraničný priechod Medvedov. Je hlavnou tepnou tranzitnej dopravy, vrátane nákladnej dopravy. Trasa cesty I/63 v tomto úseku sa plánuje prebudovať na rýchlostnú cestu R7 ako súčasť južného cestného ťahu, s návrhovými parametrami 11,5/100.

Napojenie obce Povoda na cestu I. triedy zabezpečuje cesta III. triedy č. III/1394. Cesta predstavuje regionálne spojenie okresného mesta a obcí juhovýchodnej časti okresu. Z Povody ďalej pokračuje juhovýchodným smerom, pričom spája obce Mad, Padáň, Pataš a Kľúčovec. Lokálny význam má cesta III. triedy č. III/1396, ktorá spája obec Povoda s jednotlivými miestnymi časťami obce Kútники – Hegybeneéte, Töböréte, Blažov.

Obec vďaka tomu, že leží mimo trasy c. I/63, nie je zťažovaná nadmernou tranzitnou dopravou a jej negatívne dopady na obytné územie (zťaženie hlukom a emisiami) sú nízke. V poslednom období sa však zvyšuje podiel tranzitnej a najmä ťažkej nákladnej dopravy v súvislosti s vybudovaním logistického kontajnerového centra v blízkosti obce a ako dôsledok ďalších opatrení (spoplatnenie ciest I. triedy pre nákladnú dopravu).

Miestne komunikácie vytvárajú vzájomne prepojenú sieť ulíc, sprístupňujúcu všetky časti zástavby. Nárokom na dopravnú obsluhu zastavaného územia vyhovujú len čiastočne. Viaceré úseky ciest majú nevyhovujúce parametre z hľadiska šírkového usporiadania, kvality povrchového krytu, výskytu nerovností.

Pešie trasy sú vybudované pozdĺž prieťahov cesty III. triedy zastavaným územím. Pozdĺž miestnych komunikácií s nižšou intenzitou dopravy nie sú chodníky vybudované.

Do severnej časti katastrálneho územia zasahuje železničná vlečka, ktorá je ukončená v kontajnerovom logistickom centre. Železničná vlečka v minulosti pokračovala až do Gabčíkova a bola vybudovaná pre potreby výstavby vodného diela Gabčíkovo, neskôr bola demontovaná. Najbližšia železničná stanica pre osobnú vlakovú dopravu je v Dunajskej Stredě (3 km), na trati č. 131 Bratislava – Komárno.

Verejnú dopravu zabezpečujú prímestské autobusové linky SAD Dunajská Streda, a.s. Priame spojenie je s mestom Dunajská Streda a okolitými obcami Mad, Padáň. Počet spojov je vyhovujúci pre dopravnú obsluhu.

Pre cyklistickú dopravu nie sú vyhradené samostatné cyklistické pásy, napriek tomu, že bicykel je využívaným dopravným prostriedkom a v okolí sú tiež vhodné podmienky pre rozvoj cykloturistiky. Cyklisti využívajú hlavný dopravný priestor ciest a komunikácií. Asi 10 km južne od obce vedie Medzinárodná podunajská cyklotrasa, trasovaná po hrádzi Vodného diela Gabčíkovo.

Technická infraštruktúra

Obec Povoda je zásobovaná pitnou vodou z verejného vodovodu. V súčasnosti je na verejný vodovod napojených takmer 100% domácností.

Splašková kanalizácia v obci je vybudovaná v celej obci. Z domácností, ktoré nie sú napojené na kanalizáciu, sú splaškové vody akumulované v izolovaných žumpách a likvidované vlastníkami jednotlivých nehnuteľností – odvozom do ČOV v Dunajskej Strede.

Zásobovanie elektrickou energiou je riešené vzdušnými vedeniami vysokého napätia 22 kV, odbočujúcimi z kmeňového vedenia a ukončenými transformačnými stanicami. Súčasnú potrebu zásobovania sú dostatočne pokryté, pri ďalšom rozširovaní výstavby a zvyšovaní spotreby však bude nutné prebudovanie systému.

Obec bola splynofikovaná v 90. rokoch 20. storočia. Hlavným zásobovacím plynovodom je vysokotlakový plynovod Bratislava-Komárno. V obci sú stredotlakové rozvody plynu, ktoré pokrývajú 100% všetkých potenciálnych odberateľov.

Obec je pokrytá základnou telekomunikačnou sieťou. Pokrytie mobilným signálom je dostatočné prostredníctvom vysielateľov mobilných operátorov Orange, T-Mobile, O2. Internetové pripojenie poskytujú viacerí poskytovatelia prostredníctvom pevnej telefónnej siete a tiež prostredníctvom bezdrôtovej technológie mikrovlnných vysielateľov. Systém miestneho rozhlasu nedávno prešiel rekonštrukciou a v súčasnosti je v dobrom stave.

Úroveň technickej infraštruktúry možno hodnotiť ako nadpriemernú.

2.2.10 Prírodné podmienky a životné prostredie

Prírodné podmienky

Podľa geomorfologického členenia patrí riešené územie do Podunajskej nížiny, celku Podunajská rovina. Členitosť reliéfu je minimálna – reliéf je rovinný, s minimálnym kolísaním nadmorskej výšky od 113 do 115 m.n.m. Odlesnený rovinný chotár tvoria

mladšie trefohorné piesky a štrky, na ktorých sú štvrtohorné riečne uloženiny. Pôdny kryt tvoria prevažne černozeme a lužné pôdy, ktoré sú mimoriadne úrodné.

Územie patrí do teplej klimatickej oblasti, okrsok teplý, veľmi suchý s miernou zimou. Priemerná ročná teplota vzduchu je 10° C. Priemerný počet letných dní (maximum nad 25° C) je 69, zimných dní (minimum pod 0° C) je 100.

Priemerné ročné úhrny zrážok sa pohybujú od 500 do 550 mm, najvyššie denné úhrny sú 60-75 mm. V dlhodobom priemere sa atmosférické zrážky vyskytujú 130 dní v roku. Snehové zrážky sú veľmi premenlivé a málo stabilné. Dĺžka trvania snehovej pokrývky je asi 40 dní, maximálna výška snehovej pokrývky dosahuje 50-60, v priemere je však iba 9 cm.

Veterné pomery súvisia s orografickými podmienkami, ktoré sú príčinou pomerne veľkej veternosti. Prevládajúci smer vetra je zo severozápadu a západu.

Riešené územie hydrologicky náleží do povodia Dunaja. Dunaj riešeným územím nepreteká, tok je od hranice k.ú. vzdialený asi 15 km južným smerom. Južným okrajom obce preteká kanál Gabčíkovo–Topoľníky, ktorý tu vytvára mohutný meander. Kanál Gabčíkovo–Topoľníky prepája tok Dunaja a Malého Dunaja, resp. Klátovského ramena. Je súčasťou sústavy hlavných kanálov zabezpečujúcich protipovodňovú ochranu Žitného ostrova a súčasne odvádza vnútorné vody, ktoré sa využívajú pre závlahu poľnohospodárskej pôdy. Katastrálnymi územiami obce ďalej v smere západ-východ preteká kanál Vojka–Kračany a menší Lidérsky kanál.

Žitný ostrov je charakterizovaný bohatstvom kvalitných podzemných vôd, ktoré sa v dunajských usadeninách neustále obnovujú, ich objem sa odhaduje až na 10 miliárd m³. Vody Žitného ostrova slúžia na zásobovanie obyvateľstva celého západného Slovenska pitnou vodou. Z tohto dôvodu bolo územie Žitného ostrova v roku 1978 vyhlásené za Chránenú vodohospodársku oblasť.

V dôsledku silného antropického tlaku sa v danom území nezachovali žiadne pôvodné biotopy. Celý kataster zaberajú človekom silne pozmenené a činnosťou človeka podmienené rastlinné spoločenstvá – hlavne vegetácia poľnohospodárskych monokultúr, ktoré zaberajú takmer 100% riešeného územia.

V rámci katastrálneho územia obce sa nenachádza žiadne maloplošné ani veľkoplošné územie ochrany prírody ani navrhované vtáčie územie a územie európskeho významu súvislej sústavy chránených území Natura 2000.

S výnimkou lesného pásu pozdĺž kanála Gabčíkovo – Topoľníky sa lesy v území nenachádzajú. Líniová drevinová vegetácia sa vyskytuje ako sprievodná zeleň stromoradií a alejí pozdĺž poľných ciest, medzí. V drevinovej skladbe dominuje topoľ.

Ochrana prírody a krajiny

Celé územie obce aj so širším okolím sa nachádza mimo chránených území. Platí tu 1. stupeň ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Stav životného prostredia a environmentálne problémy

Riešené územie nepatrí medzi oblasti, ktoré by boli hľadiska čistoty ovzdušia nadmerne zaťažené znečistením. Územie je dobre prevetrávané, v dôsledku čoho dochádza k pomerne rýchlemu a účinnému rozptylu znečisťujúcich látok.

Súčasný stav znečistenia ovzdušia v katastrálnom území obce je podmienený diaľkovým prenosom plyných exhalátov a prachových častí zo zdrojov mimo katastrálneho územia obce. Znečistenie ďalej spôsobujú exhaláty z vykurovania domov najmä v zimnom období a z automobilovej dopravy.

Miestne zdroje znečisťovania nie sú veľké, ale kumuláciou emisií vytvárajú predpoklad znečisťovania ovzdušia najmä v zimnom období. Hodnoty znečisťovania ovzdušia z lokálnych kúrenísk neprekračujú normy prípustných koncentrácií plyných alebo pevných exhalátov v ovzduší. Lokálnym líniovým zdrojom znečistenia ovzdušia je automobilová doprava, najmä na ceste I. triedy Bratislava–Komárno. Doprava na ceste je zdrojom hluku, ovplyvňujúcim aj obytnú zástavbu.

Znečistenie povrchových a podzemných vôd nebolo zisťované. V riešenom území nie sú do povrchových vôd vypúšťané žiadne odpadové vody. Dlhodobým plošným znečisťovateľom podzemnej vody v riešenom území je poľnohospodárstvo. Faktorom podporujúcim vznik znečistenia je vysoká priepustnosť pôd a štrko-piesčitého substrátu. Aj po znížení objemov aplikovaných hnojív, ochranných a iných látok v poľnohospodárstve naďalej pretrváva veľkoplošné znečistenie, ktoré sa prejavuje lokálne nadlimitným obsahom niektorých ukazovateľov alebo celoplošne trvalo zvýšenými hodnotami koncentrácií chemických prvkov (dusičnany, dusitany). K znečisteniu podzemných vôd v minulosti prispievali priesaky z netesných žump, po postupnom dobudovávaní kanalizácie sa situácia zlepšuje.

Vyprodukované odpady z obce sa zneškodňujú odvozom na riadenú regionálnu skládku odpadu. V obci je zavedený separovaný zber druhotných surovín.

2.2.11 Štruktúra samosprávy a hospodárenie obce

Hospodárenie a rozpočtová situácia obce

Realizáciou koncepcie fiškálnej decentralizácie samospráv sa od roku 2005 výrazne zmenilo financovanie obcí. Reforma priniesla prechod od poskytovania dotácií samospráve zo štátneho rozpočtu k financovaniu kompetencií prostredníctvom daňových príjmov. Nový systém financovania prináša väčšiu voľnosť pri nakladaní s financiami v obecnom rozpočte, no súčasne kladie väčšie nároky na finančné riadenie obce. Pôvodný systém rozdeľovania prostriedkov podľa počtu obyvateľov ako jediného kritéria nahradil systém 4 kritérií pre určenie podielu obce na výnose dane z príjmov (počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci, upravený veľkostným koeficientom, počet detí, ktoré v obci chodia do štátnych predškolských a školských zariadení, počet obyvateľov v dôchodkovom veku). Ďalšie zmeny sa týkajú miestnych daní a poplatkov. Obce ďalej získali väčšie právomoci pri určovaní sadzieb dane z nehnuteľností.

Obec hospodári s vyrovnaným, resp. mierne prebytkovým rozpočtom. Schválený rozpočet obce na rok 2020 počítal s výdavkami a príjmami vo výške 1 070 476 eur. Skutočné plnenie príjmovej časti rozpočtu za rok 2020 bolo vo výške 746 224 tis. eur. Plnenie výdavkovej časti rozpočtu bolo vo výške 655 396 eur, z toho bežné výdavky boli 423 816,62 eur, kapitálové výdavky boli vo výške 153 196,44 eur, zvyšok pripadal na výdavkové finančné operácie. V roku 2020 bol dosiahnutý prebytok rozpočtu vo výške 148 482,66 eur.

V štruktúre príjmov prevládajú cudzie zdroje (transfery zo štátneho rozpočtu) nad vlastnými zdrojmi (miestne dane a poplatky). Značná časť výdavkov smeruje na zabezpečenie bežnej prevádzky obce, obecného úradu, materskej školy. Úverová zafarbenosť obce je primeraná možnostiam plnenia úverových záväzkov.

Z analýzy vyplýva, že obecný rozpočet poskytuje len malý priestor pre financovanie rozvojových zámerov. Je preto potrebné uchádzať sa aj o získanie externých zdrojov – súkromných investícií, grantov a príspevkov z podporných programov, najmä na realizáciu náročnejších investičných projektov.

Štruktúra a činnosť miestnej samosprávy

Obecné zastupiteľstvo má 7 členov. Schádza sa spravidla 1x za 2 - 3 mesiace. Odborné komisie ani obecná rada nie sú zriadené.

Komunikácia s obyvateľmi sa uskutočňuje prostredníctvom miestneho rozhlasu a internetovej stránky www.obecpovoda.sk.

Celkovo možno prácu miestnej samosprávy hodnotiť pozitívne, predovšetkým pre jej zodpovedný a plánovitý prístup k rozvoju obce.

2.2.12 Analýza silných stránok, slabých stránok územia

Hlavné vnútorné faktory rozvoja predstavujú silné stránky a slabé stránky, vyplývajúce z daností územia, vybudovanej lokálnej infraštruktúry. V nasledujúcom prehľade sú tieto faktory zoradené podľa ich vplyvu (vzostupne).

Silné stránky

- vybudovaná infraštruktúra zásobovania pitnou vodou, plynom, elektrickou energiou, telekomunikačná infraštruktúra, dobudovaná splašková kanalizácia
- materská škola v obci
- nízky podiel nezamestnaných obyvateľov
- aktívny prístup vedenia obce k podpore rozvoja bývania a podnikania v obci
- pokojné vidiecke prostredie bez výskytu nežiadúcich sociálnych javov
- prírodné podmienky vhodné pre poľnohospodárstvo
- nízka miera priemyselného znečistenia životného prostredia
- zachovaný vidiecky charakter obce
- záujem obyvateľov o dianie v obci
- relatívne bezproblémové spolunažívanie obyvateľov rôznych národností
- aktívne spoločenské organizácie v obci

Slabé stránky

- nevyhovujúci stav miestnych komunikácií
- chýba kostol pre konanie bohoslužieb
- nedostatočný počet pracovných príležitostí v obci
- chýbajúce napojenie na cyklistické trasy
- chýbajú niektoré zariadenia a služby nekomerčnej vybavenosti
- slabá hospodárska základňa obce
- nízka ekologická stabilita územia
- nízka reprodukčná vitalita miestnej populácie
- v obci sa nezachovali tradície, folklór ani umelecké remeslá

2.3 Analýza vonkajšieho prostredia

2.3.1 Analýza regionálnych vzťahov a väzieb

Regionálny kontext

Obec Povoda je súčasťou ťažiskového priestoru osídlenia, tzv. Bratislavsko-Trnavskej aglomerácie. Osídlenie tohto priestoru sa vyznačuje vysokou hustotou sídelnej siete a v rámci územia SR dosahuje aj pomerne vysokú hustotu osídlenia (až 147 obyv. na km²). V súčasnosti sa hustota osídlenia tohto územia ďalej zvyšuje vplyvom suburbanizačných tendencií.

V rámci okresu Dunajská Streda sa vyprofilovali tri významnejšie centrá – sídla mestského charakteru, ktoré v rámci strediskovej sústavy osídlenia plnili funkciu stredísk obvodného významu – Šamorín, Dunajská Streda a Veľký Meder. Z hľadiska priestorového rozloženia v rámci okresu majú výhodnú vzájomnú polohu – v centrálnej časti okresu sa nachádza sídlo okresu, ktorého funkcie na východnom, resp. západnom okraji okresu dopĺňajú pôvodné sídla obvodov. V týchto sídlach je sústredená občianska vybavenosť vyššieho významu – stredné školy, zdravotnícke zariadenia s komplexnejšími službami (polikliniky, nemocnica – v Dunajskej strede) sídla štátnych úradov a ich pobočiek, ako aj širšie spektrum prevádzok služieb a obchodu.

Žitný ostrov je typickou poľnohospodárskou oblasťou s vynikajúcimi pôdno-klimatickými podmienkami pre poľnohospodársku výrobu. V štruktúre hospodárstva okresu si poľnohospodárska výroba zachovala dominanciu aj v 2. pol. 20. storočia, v období socialistickej industrializácie. V tomto čase v okrese vznikli len menšie podniky zamerané prevažne na spracovanie poľnohospodárskej produkcie (konzerváreň a cukrovar v Dunajskej Strede, mliekareň vo Veľkom Mederi).

Obdobie ekonomickej transformácie prinieslo hospodárstvu okresu štrukturálne zmeny. Úpadok postihol najmä poľnohospodársku výrobu, pričom výpadok v zamestnanosti a na tvorbe HDP nevykompenzoval ani rast ostatných sektorov. Transformácia mala dopad aj na redukciu priemyselnej výroby v regióne, niektoré podniky zanikli, iné síce po privatizácii boli revitalizované, ale neskôr výrobu ukončili (cukrovar). Významnejšie zahraničné investície, ktoré by vytvorili stabilný pilier hospodárstva okresu a väčší počet nových pracovných miest, však nevznikli. Rozvoj zaznamenali len malé podniky a sféra drobného podnikania. Donedávna väčšinu investícií a ekonomických aktivít prichádzajúcich do SR z okolitého regiónu odfiltrovalo hlavné mesto, v poslednom období sa v dôsledku pokračujúceho dynamického hospodárskeho rozvoja a ekonomickej saturácie územia hlavného mesta, začínajú niektoré nové podniky vysúvať mimo samotného mesta – zväčša ide o prevádzky náročné na spotrebu plôch alebo na dopravnú obsluhu.

Špecifický vývoj nastal v sektore poľnohospodárstva. Na začiatku 90. rokov nastal výrazný prepád poľnohospodárskej výroby, pričom mnohé poľnohospodárske družstvá zanikli

alebo sa transformovali na podnikateľské subjekty – akciové spoločnosti. Koncom 90. rokov sa situácia v poľnohospodárstve stabilizovala a na trhu ostali len konkurencieschopné podniky.

Lokálny kontext

Z hľadiska lokálneho kontextu sú dôležité vzťahy so susednými obcami a najmä s mestom Dunajská Streda. Obec Povoda nemá vyprofilované vlastné záujmové územie, je súčasťou záujmového územia Dunajskej Stredy, kde sa nachádzajú zariadenia občianskej vybavenosti, nákupné možnosti a pracovné príležitosti.

Významné sú aj väzby na Bratislavu, ktoré sú omnoho intenzívnejšie než na sídlo kraja - mesto Trnava. Dôvodom je nižšia vzdialenosť (50 km), väčší akčný rádius Bratislavy, priame dopravné napojenie cestou I. triedy.

Možno konštatovať, že práve existencia kvalitnej dopravnej infraštruktúry a poloha voči hospodárskym centráam predstavujú najväčší rozvojový potenciál obce.

Z hľadiska lokálnych medzisídlných vzťahov sú dôležité väzby najmä na obec Kútники, ktorej súčasťou bola aj obec Povoda v rokoch 1960–1990. V súčasnosti však prevažujú sociálne väzby obyvateľov; spolupráca na úrovni samospráv má len štandardnú úroveň.

Obec Povoda je súčasťou mikroregiónu Warkun so sídlom vo Vrakúni. Neskôr sa obec stala aj súčasťou mikroregiónu Klátovské rameno (Tőkési ág Kistérség) so sídlom v Malých Dvorníkoch, MAS Vodný raj – Víziparadicsom so sídlom v Malých Dvorníkoch. Rozvoju lokálnych vzťahov a deľbe funkcií medzi obcami napomáha pomerne hustá cestná sieť, tvorená prevažne cestami III. triedy a účelovými komunikáciami.

V posledných rokoch obec okrem prirodzených prírastkov zaznamenávala prírastky z migrácie. Tento proces súvisí s aktuálnym trendom suburbanizácie, ktorý sa prejavuje zvýšeným záujmom obyvateľov o bývanie na vidieku v bezprostrednej blízkosti miest, s pokojnejším prostredím pre rodinný život. Prejavuje sa najmä spätná suburbanizácia – prisťahovanie pôvodných obyvateľov obce, ktorí sa v minulosti odsťahovali do okolitých miest, najmä do Dunajskej Stredy.

2.3.2 Analýza hlavných vonkajších faktorov rozvoja a ich vplyvu

Hlavné vonkajšie faktory rozvoja predstavujú príležitosti a ohrozenia, vyplývajúce z pôsobenia vonkajších síl a vplyvov. V nasledujúcom prehľade sú tieto faktory zoradené podľa ich vplyvu (vzostupne).

Príležitosti

- výhodná poloha obce v blízkosti dôležitých dopravných ťahov medzinárodného až celoeurópskeho významu – cesty I. triedy Bratislava–Komárno–Štúrovo
- výhodná poloha obce v regióne s dynamickým hospodárskym rozvojom (v trojuholníku Viedeň–Bratislava–Győr)
- poloha v bezprostrednej blízkosti Dunajskej Stredy
- dostupnosť širokého spektra vyššej vybavenosti v okresnom meste
- predpoklad pokračovania migračných prírastkov obce
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ na rozvojové projekty
- aktivity štruktúr medziobecnej spolupráce
- dostatok pracovných príležitostí v širšom regióne a pokračovanie trendu poklesu počtu nezamestnanosti v obci
- možnosť samozásobenia agrárnymi produktmi pre slabšie sociálne skupiny a v prípade krízových období
- využitie prihraničnej polohy na cezhraničnú spoluprácu

Ohrozenia

- nedostatok verejných financií na financovanie rozsiahlych rozvojových zámerov
- konkurencia okolitých obcí a miest v súťaži o investície a rozvojové impulzy
- starnutie obyvateľstva, rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku
- odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou mimo obce
- opúšťanie tradičných modelov a vidieckeho štýlu života
- hrozba nadmernej centralizácie samosprávnych funkcií do vybraných obcí
- časté a neprehľadné zmeny legislatívy
- negatívne vplyvy tranzitnej dopravy na životné prostredie
- odchod pracovných síl do iných regiónov a do zahraničia
- administratívna náročnosť získavania finančných prostriedkov z fondov EÚ
- sektorový prístup k riešeniu rozvojových problémov

2.4 Identifikácia disparít a faktorov rozvoja

V tejto podkapitole sú obsiahnuté závery v podobe syntéz, vyplývajúce z predchádzajúcich analýz. Sú medzikrokom medzi analýzami a tvorbou stratégie. Ich podstatou je vyhodnotenie a sumarizácia analytického materiálu s cieľom odvodiť z nich kľúčové piliere stratégie, problémové okruhy, ktorým je nutné venovať pozornosť.

Ide o nasledovné syntetizujúce analýzy:

- SWOT analýza (s priradením bodových hodnôt jednotlivým položkám)
- analýza problémov a možných rizík, výziev

Zo SWOT analýzy a z analýzy problémov vyplynuli hlavné faktory rozvoja obce a kľúčové disparity. V rámci SWOT analýzy silné stránky a príležitosti identifikujú hlavné faktory rozvoja – t.j. **rozvojový potenciál**. Kľúčové disparity, t.j. **limity rozvoja územia** sú výstupom analýzy problémov a podporené sú slabými stránkami a ohrozeniami identifikovanými v SWOT analýze.

2.5 SWOT analýza

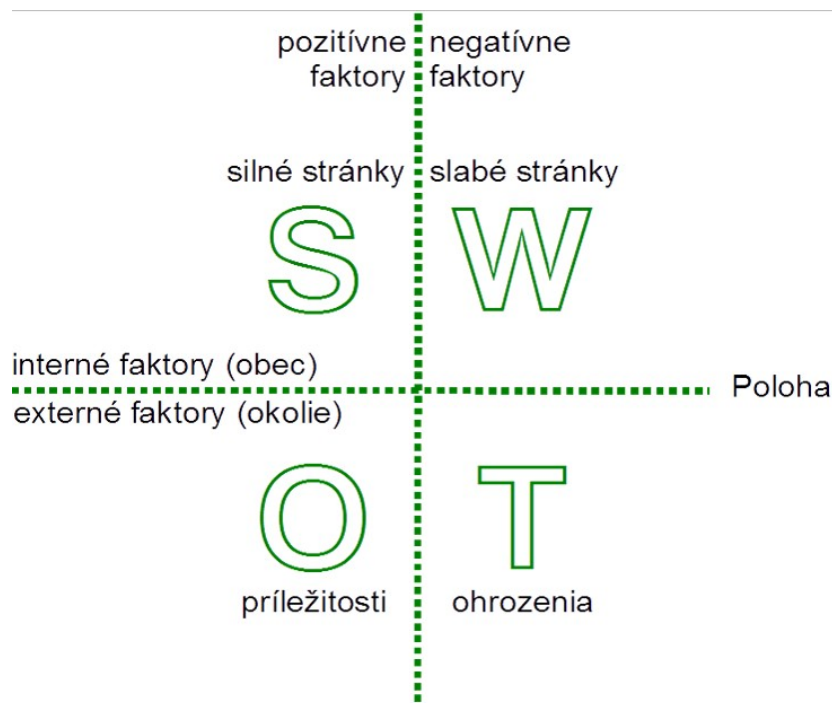
SWOT analýza poskytuje celostný pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno presnejšie definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by zužitkovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká. Pomáha tiež identifikovať prioritné oblasti, na rozvoj ktorých sa treba orientovať. Z tohto dôvodu nie je vhodné jej členenie podľa sektorov.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, indukujúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia.

Podľa povahy sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory podmieňujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity.

Jednotlivé položky v SWOT analýze sú vážené, čo znamená, že sú im priradené bodové hodnoty od 1 do 5, ktoré vyjadrujú mieru ich závažnosti. Položky s najvyššími bodovými hodnotami potom predstavujú hlavné faktory rozvoja, resp. kľúčové disparity.

Princíp SWOT analýzy

Zdroj: vlastné spracovanie

Silné stránky (S)

- vybudovaná infraštruktúra zásobovania pitnou vodou, plynom, elektrickou energiou, telekomunikačná infraštruktúra, dobudovaná splašková kanalizácia 5
- materská škola v obci 5
- nízky podiel nezamestnaných obyvateľov 4
- aktívny prístup vedenia obce k podpore rozvoja bývania a podnikania v obci 3
- pokojné vidiecke prostredie bez výskytu nežiadúcich sociálnych javov 3
- prírodné podmienky vhodné pre poľnohospodárstvo 3
- nízka miera priemyselného znečistenia životného prostredia 3
- zachovaný vidiecky charakter obce 2
- záujem obyvateľov o dianie v obci 2
- relatívne bezproblémové spolunažívanie obyvateľov rôznych národností 1
- aktívne spoločenské organizácie v obci 1

Slabé stránky (W)

- nevyhovujúci stav miestnych komunikácií 4
- chýba kostol pre konanie bohoslužieb 4
- nedostatočný počet pracovných príležitostí v obci 4
- chýbajúce napojenie na cyklistické trasy 4
- chýbajú niektoré zariadenia a služby nekomerčnej vybavenosti 3
- slabá hospodárska základňa obce 3
- nízka ekologická stabilita územia 2
- nízka reprodukčná vitalita miestnej populácie 1
- v obci sa nezachovali tradície, folklór ani umelecké remeslá 1

Príležitosti (O)

- výhodná poloha obce v blízkosti dôležitých dopravných ťahov medzinárodného až celoeurópskeho významu – cesty I. triedy Bratislava–Komárno–Štúrovo 5
- výhodná poloha obce v regióne s dynamickým hospodárskym rozvojom (v trojuholníku Viedeň–Bratislava–Győr) 5
- poloha v bezprostrednej blízkosti Dunajskej Stredy 5
- dostupnosť širokého spektra vyššej vybavenosti v okresnom meste 4
- predpoklad pokračovania migračných prírastkov obce 4
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ na rozvojové projekty 3
- aktivity štruktúr medziobecnej spolupráce 3
- dostatok pracovných príležitostí v širšom regióne a pokračovanie trendu poklesu počtu nezamestnanosti v obci 2
- možnosť samozásobenia agrárnymi produktmi pre slabšie sociálne skupiny a v prípade krízových období 1
- využitie prihraničnej polohy na cezhraničnú spoluprácu 1

Ohrozenia (T)

- nedostatok verejných financií na financovanie rozsiahlych rozvojových zámerov 4
- konkurencia okolitých obcí a miest v súťaži o investície a rozvojové impulzy 4
- starnutie obyvateľstva, rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku 4
- odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou mimo obce 3
- opúšťanie tradičných modelov a vidieckeho štýlu života 3

- hrozba nadmernej centralizácie samosprávnych funkcií do vybraných obcí 2
- časté a neprehľadné zmeny legislatívy 2
- negatívne vplyvy tranzitnej dopravy na životné prostredie 2
- odchod pracovných síl do iných regiónov a do zahraničia 1
- administratívna náročnosť získavania finančných prostriedkov z fondov EÚ 1
- sektorový prístup k riešeniu rozvojových problémov 1

2.6 Analýza problémov, možných rizík, výziev

Analýza problémov pomenúva hlavné nedostatky (disparity), na riešenie ktorých sa treba zamerať. Vychádza zo SWOT analýzy a dopĺňa ju o ďalšie faktory, ktoré neboli zaradené medzi slabé stránky a hrozby. Okrem primárneho problému sú predmetom analýzy aj ich následky (súčasnú, resp. potenciálnu). Výsledky tejto analýzy sú dôležité pre stanovenie prioritných oblastí, ktoré vyžadujú prioritné riešenie a výber vhodných projektov, aktivít a opatrení, ktoré by tieto problémy pomohli eliminovať.

Riziká ďalšieho vývoja, s uvedením zdrojov rizík, dôsledkov a odhadu pravdepodobnosti výskytu, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Individuálne	nezáujem obyvateľov (potenciálnych užívateľov)	užívatelia	nerealizácia aktivít	50%
Technické	chyby projektovej dokumentácie	PD	dodatočné náklady	10%
	problémy pri verejnom obstarávaní	legislatíva		20%
	poruchovosť systémov	technológia		20%
Ekologické	nedostatočná starostlivosť o zložky krajiny	užívatelia pôdy	degradácia krajiny / výsledkov	30%
Sociálne	medziludské vzťahy	obyvatelia	nerealizácia aktivít	20%
Ekonomické	nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP, dotácie	externý	nerealizácia projektov / aktivít	70%

Analýza príčin a dôsledkov problémov (strom problémov)

Z analýzy problémov vyplýva, že väčšinou nejde o izolované problémy, ale navzájom medzi sebou súvisia, pričom je medzi nimi možné sledovať kauzálne vzťahy, t.j. príčina – dôsledok. Okrem primárneho problému sú teda predmetom analýzy aj ich následky (súčasné, resp. potenciálne).

V prípade daného územia sa objavujú tieto hlavné problémy a ich následky:

- obmedzené ekonomické zdroje → málo podnikateľských aktivít, slabá ekonomická základňa obce – málo pracovných miest v obci, obmedzená ponuka služieb
- obmedzené prírodné zdroje → nízka ekologická stabilita územia, devastácia krajiny
- obmedzené ľudské zdroje → zanikajú tradície, znižuje sa záujem obyvateľov o dianie v obci
- nízka dostupnosť externých finančných zdrojov → nie je dobudovaná základná infraštruktúra, zlý stav miestnych komunikácií

2.7 Prognóza budúceho vývoja a identifikácia východísk

Prognóza budúceho vývoja je v neustále sa meniacich podmienkach značne zložitá a v podstate nemožná. Možné je však uvažovať o troch odlišných scenároch rozvoja – optimistickom, pesimistickom a neutrálnom. Navrhnutá stratégia rozvoja je v zásade postavená na optimistickom scenári rozvoja.

Identifikované hlavné faktory rozvoja obce a kľúčové disparity predstavujú hlavné východiská pre stanovenie stratégie rozvoja obce. Ťažiskovo by stratégia mala byť orientovaná na zhodnotenie silných stránok a maximálne využitie príležitostí, vzhľadom k tomu, že problémy a potenciálne ohrozenia je možné eliminovať.

3. Strategická časť

3.1 Strategická vízia

Stratégiu rozvoja obce Povoda reprezentuje celková vízia obce naznačujúca ideál rozvoja do budúcnosti. Strategická vízia predstavuje ekvivalent globálneho cieľa. Má podobu motto – výroku opisujúceho ideálny cieľový stav.

Vízia obce Povoda

„Obec Povoda bude úspešná v konkurencii okolitých obcí o prítiahnutie obyvateľov a podnikateľských aktivít. Počet obyvateľov vzrastie nad 1000, pribudnú služby, obchody, pracovné príležitosti. Ulice a verejné priestranstvá dostanú kultivovanejšiu podobu a kvalita života v obci sa zvýši úplným dobudovaním infraštruktúry.“

3.2 Štruktúra priorít a opis stratégie

Stratégia rozvoja obce Povoda stavia predovšetkým na zhodnotení silných stránok a maximálnom využití príležitostí, vzhľadom k tomu, že problémy a potenciálne ohrozenia nepovažujeme za mimoriadne kritické. Rozvoj obce sa bude orientovať najmä na rozvoj obytnej funkcie, čo vyplýva z očakávaní pokračujúceho prílevu nových obyvateľov do obce. Súčasne sa bude úsilie sústreďovať na zachovanie a oživovanie tradičných hodnôt a koloritu vidieckeho prostredia.

Potrebné je presadzovať vyváženú stratégiu rozvoja, ktorá bude sledovať ciele 3 prioritných oblastí:

- A – Efektívne investície do základnej infraštruktúry
- B – Vyvážený rozvoj obce s ohľadom na životné prostredie
- C – Podpora spoločenského života, sociálnych služieb a kultúrnej identity

Naďalej je potrebné zvyšovať štandard technickej a dopravnej infraštruktúry a odstraňovať deficity v tejto oblasti, ktoré boli spôsobené zaostávaním obce v minulých desaťročiach. Kvalitná a všestranne rozvinutá infraštruktúra je základným predpokladom kvality bývania a života v obci. Od nej závisí, či sa obci podarí prítiahnuť nových obyvateľov a či obyvatelia budú ochotní v obci zotrvať. Tento faktor je podstatný aj z hľadiska rozvoja podnikania. Preto je potrebné realizovať rekonštrukciu miestnych komunikácií a chodníkov. Cyklistické trasy umožnia dochádzku za prácou a prispievajú aj k rozvoju cestovného ruchu. Okrem technickej a dopravnej infraštruktúry je potrebné zamerať na investície do verejných budov.

Do obce v posledných rokoch pristahoval väčší počet nových obyvateľov. Dopyt po bytoch v obci je v súčasnosti značný, investičné možnosti domácností sú však obmedzené. Je preto potrebné povzbudzovať bytovú výstavbu rôzneho druhu a štandardu vytvorením priaznivých podmienok. Obec ďalej v spolupráci s investormi môže prispieť koordináciou výstavby inžinierskych sietí a obslužných komunikácií v nových uliciach - v súčasnosti sa pripravuje výstavba 29 rodinných domov.

Obec Povoda je malá obec, ktorá nepatrí medzi významné centrá osídlenia. Potrebné je usilovať sa o udržanie existujúcich zariadení občianskej vybavenosti a postupne dopĺňať nové zariadenia a služby. V prípade zvýšenia počtu obyvateľov sa zväčší aj trhovú priestor pre nové prevádzky komerčných služieb a obchodu (aj keď kvôli blízkosti Dunajskej Stredy je tento priestor limitovaný). Istými opatreniami je možné podporiť záujem obyvateľov o podnikanie v tomto segmente. Pre podnikanie a nové prevádzky je vhodné prednostne využívať priestorové rezervy existujúcich objektov a areálov. Vďaka dobrému napojeniu na dôležitý dopravný koridor (cesta I. triedy, v budúcnosti rýchlostná cesta R7) má obec potenciál prilákať aj ďalšie investície do výroby.

Obzvlášť v obci, kde väčšina obyvateľov odchádza za prácou do okolitých miest, hrozí postupné zoslabnutie sociálnych väzieb obyvateľov a strata súdržnosti miestnej komunity. Preto je žiadúce udržať ponuku kultúrno-spoločenských podujatí a ďalej ju obohacovať. Z hľadiska revitalizácie tradícií je kľúčové obnovenie folklórnych tradícií. Dôležité je poskytovať možnosti pre sociálne interakcie rôznych vekových skupín.

Obec Povoda vyniká viacerými zaujímavosťami, ktoré majú potenciál stať sa nositeľmi jej identity. Budovaniu identity by pomohlo aj zveľadenie verejných priestranstiev a vytvorenie oddychových priestorov s drobnou architektúrou a upravenou zeleňou.

Dôležitou výzvou súčasnosti je budovanie zelenej infraštruktúry. Intenzívna poľnohospodárska výroba je stresovým faktorom z hľadiska krajiny. Prvky zelenej infraštruktúry (výsadba zelene v obci i v katastri, vodozádržné opatrenia) budú dôležitým pilierom udržateľného rozvoja obce.

3.3 Prehľad cieľov stratégie a ich hierarchie

Ciele nemajú charakter „hotových návrhov“, ale reprezentujú istú filozofiu prístupu k riešeniu problémov, ktorú naznačila už strategická vízia. Strategické ciele sú viazané na tri vytypované prioritné oblasti. Prioritné oblasti budú predstavovať hlavné oblasti smerovania finančnej a organizačnej podpory rozvoja. Na jednotlivé strategické ciele sa viažu špecifické ciele, nazvané v tomto programovom dokumente ako opatrenia. Vízia obce má charakter hlavného (globálneho) cieľa.

Hierarchia strategických cieľov a opatrení

Vízia obce Povoda

„Obec Povoda bude úspešná v konkurencii okolitých obcí o prítiahnutie obyvateľov a podnikateľských aktivít. Počet obyvateľov vzrastie nad 1000, pribudnú služby, obchody, pracovné príležitosti. Ulice a verejné priestranstvá dostanú kultivovanejšiu podobu a kvalita života v obci sa zvýši úplným dobudovaním infraštruktúry.“

Prioritná oblasť A		Prioritná oblasť B		Prioritná oblasť C	
Efektívne investície do základnej infraštruktúry		Vyvážený rozvoj obce s ohľadom na životné prostredie		Podpora spoločenského života, sociálnych služieb a kultúrnej identity	
Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ
Opatrenie A.1	Opatrenie A.2	Opatrenie B.1	Opatrenie B.2	Opatrenie C.1	Opatrenie C.2
Cieľ	Cieľ	Cieľ		Cieľ	
Opatrenie A.3	Opatrenie A.4	Opatrenie B.3		Opatrenie C.3	

Prehľad strategických cieľov a opatrení pre Prioritnú oblasť A – Efektívne investície do základnej infraštruktúry

Cieľ: Dobudovaná dopravná infraštruktúra, vrátane udržateľnej dopravy

- Opatrenie A.1 Investície do dopravnej infraštruktúry

Cieľ: Kompletne dobudovaná technická infraštruktúra

- Opatrenie A.2 Investície do technickej infraštruktúry

Cieľ: Kompletne dobudovaná infraštruktúra verejných budov a zariadení

- Opatrenie A.3 Investície do verejných budov a zariadení

Cieľ: Kompletne dobudovaná infraštruktúra pre individuálnu bytovú výstavbu

- Opatrenie A.4 Investície do infraštruktúry pre individuálnu bytovú výstavbu

Prehľad strategických cieľov a opatrení pre Prioritnú oblasť B – Vyvážený rozvoj obce s ohľadom na životné prostredie

Cieľ: Rozvinutý sektor podnikania a služieb

- Opatrenie B.1 Rozvoj podnikania a služieb

Cieľ: Vybudovaná zelená infraštruktúra

- Opatrenie B.2 Tvorba zelenej infraštruktúry

Cieľ: Udržateľné spôsoby využívania zdrojov

- Opatrenie B.3 Podpora udržateľného využívania zdrojov

Prehľad strategických cieľov a opatrení pre Prioritnú oblasť C – Podpora spoločenského života, sociálnych služieb a kultúrnej identity

Cieľ: Aktívny spoločenský život

- Opatrenie C.1 Podpora spoločenského života

Cieľ: Obec s identitou a živými tradíciami

- Opatrenie C.2 Podpora kultúrnej identity

Cieľ: Fungujúce sociálne služby

- Opatrenie C.3 Rozširovanie sociálnych služieb

4. Programová časť

4.1 Návrh opatrení a aktivít

Programová časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie stratégie na úroveň opatrení a aktivít. Pre každú prioritnú oblasť je navrhnutý súbor konkrétnych **opatrení, aktivít, resp. projektov** smerujúcich k naplneniu rozvojovej stratégie obce, reprezentovanou víziou a strategickými cieľmi. Opatrenia a aktivity dodávajú dlhodobej a abstraktnejšie ponímanej stratégii žiaduci operatívny aspekt tým, že ju transformujú do konkrétnych praktických krokov. Preto sa týkajú kratšieho obdobia, ich plánovací horizont je 3 – 5 rokov. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (v druhom slede), po splnení istých nevyhnutných podmienok.

Programová časť obsahuje prvky rôzneho druhu a hierarchických úrovní:

- opatrenia – predstavujú špecifické ciele ako vecne príbuzné skupiny aktivít / projektov
- aktivity – sú neinvestičného charakteru, často s predpokladom permanentného priebehu
- projekty – predstavujú investičné akcie prípadne aj komplexné časovo ohraničené akcie neinvestičného charakteru; sú rámcovými projektmi, t.j. nie podrobnými realizačnými projektmi

Ku každej aktivite/projektu je pripojená charakteristika (v podobe tabuľkového formulára), ktorá obsahuje nasledujúce položky:

- stručný opis – zahŕňajúci opis stavu pred realizáciou a opis výstupov / výsledkov, t.j. čo sa má projektom dosiahnuť
- určenie zodpovedného subjektu (garanta), prípadne aj kontaktnej osoby a spolupracujúcich subjektov
- obdobie realizácie
- väzba na cieľ – odôvodnenie prínosu pre obec a pre splnenie strategických cieľov
- prehľad užívateľov – cieľových skupín, ktoré budú profitovať z realizácie projektu / aktivity
- merateľné ukazovatele – v podobe merateľných indikátorov úspešnosti – len ak nie je účelné posudzovať splnenie projektu v zmysle jeho popisu v stanovenom čase
- prehľad rizík – možných ohrození realizácie projektu / aktivity
- špecifikáciu potrebných postupových krokov podmieňujúcich realizáciu - len v prípade zložitejších projektov / aktivít
- odhad nákladov (nemožno zamieňať s presným rozpočtom)
- určenie spôsobu financovania

- ostatné údaje – napr. zmluvné podmienky, poznámky

Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa prioritných oblastí

Opatrenie	Projekt / Aktivita	Prioritná oblasť
A.1 Investície do dopravnej infraštruktúry	A.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	A – Efektívne investície do základnej infraštruktúry
	A.1.2 Vybudovanie regionálnej cyklotrasy Dunajská Streda – Veľký Meder	
	A.1.3 Vybudovanie cyklotrasy pozdĺž kanála Gabčíkovo – Topoľníky	
A.2 Investície do technickej infraštruktúry	A.2.1 Inštalovanie informačných a navigačných tabúľ	
A.3 Investície do verejných budov a zariadení	A.3.1 Výstavba kostola	
	A.3.2 Vybudovanie viacúčelového ihriska	
	A.3.3 Rekonštrukcia domu smútku na cintoríne Pódafa	
A.4 Investície do infraštruktúry pre individuálnu bytovú výstavbu	A.4.1 Vybudovanie inžinierskych sietí v nových uliciach	
	A.4.2 Vybudovanie spevnených komunikácií v nových uliciach	
B.1 Rozvoj podnikania a služieb	B.1.1 Podpora vzniku nových prevádzok služieb a obchodu	B – Vyvážený rozvoj obce s ohľadom na životné prostredie
	B.1.2 Využitie bývalej farmy na podnikanie	
	B.1.3 Vytvorenie nového rekreačno-športového centra	
B.2 Tvorba zelenej infraštruktúry	B.2.1 Revitalizácia a výsadba stromoradií a alejí	
	B.2.2 Revitalizácia vodného toku s okolím	
	B.2.3 Úpravy verejnej zelene	
	B.2.4 Vodozádržné opatrenia	
B.3 Podpora udržateľného využívania zdrojov	B.3.1 Rozširovanie triedeného zberu odpadu	
	B.3.2 Zníženie energetickej náročnosti budov	
	B.3.3 Využitie obnoviteľných zdrojov energie	

Opatrenie	Projekt / Aktivita	Prioritná oblasť
C.1 Podpora spoločenského života	C.1.1 Udržiavanie vyváženého spektra podujatí a aktivít kultúrneho a spoločenského života	C – Podpora spoločenského života, sociálnych služieb a kultúrnej identity
	C.1.2 Zriadenie klubových priestorov pre seniorov	
	C.1.3 Podpora činnosti / vzniku spoločenských organizácií	
C.2 Podpora kultúrnej identity	C.2.1 Obnovenie tradícií	
C.3 Rozširovanie sociálnych služieb	C.3.1 Rozšírenie sociálnych služieb pre seniorov	

Merateľné ukazovatele

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie merateľných ukazovateľov pre hodnotenie programového dokumentu. Merateľné ukazovatele majú charakter kvantitatívnych indikátorov úspešnosti, definujúcich cieľové hodnoty, ktoré sa majú dosiahnuť.

Z hľadiska monitorovania plnenia jednotlivých aktivít a projektov je potrebné sledovať merateľné ukazovatele výsledku, prípadne, výstupu a dopadu. Ukazovatele výsledku vyjadrujú priamy efekt projektu bezprostredne po ukončení realizácie projektu a merajú bezprostredný následok, ktorý bol vyvolaný výstupom. Za ukazovateľ výstupu možno považovať realizáciu aktivít projektu v stanovenom rozsahu, danom parametrami projektu (opísaný výsledok, náklady, stavebné parametre a pod.). Odrážajú skutočnosť, že niečo bolo vytvorené, realizované, zriadené. Ukazovatele dopadu vyjadrujú dlhodobý efekt aktivity / projektu, teda príspevok k cieľom, či k potrebám danej cieľovej skupiny.

Pre jednotlivé opatrenia stanovujeme prevažne ukazovatele výsledku. Projekty, pre ktoré nie sú osobitne stanovené merateľné ukazovatele, sa považujú za realizované, ak sa projekt realizuje v plnom rozsahu (100%) – t.j. ide o aplikáciu ukazovateľa výstupu. Naplnenie ukazovateľov výstupu sa uvádza v %.

Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov

Označ. opatr.	Názov ukazovateľa	Definícia	Inform. zdroj	Merná jedn.	Východ. hodnota	Cieľová hodnota 2027
A.1.1	Dĺžka rekonštruovaných miestnych komunikácií	výsledok	obec	km	–	1
A.4.1	Podiel napojených objektov na inžinierske siete	výsledok	obec	%	–	100
A.4.2	Podiel napojených objektov na komunikácie	výsledok	obec	%	–	100
B.1.1	Počet nových prevádzok	výsledok	obec	počet	0	1
B.3.1	Zníženie produkcie netriedeného odpadu	výsledok	obec	%	0	10
B.3.3	Zníženie energetických nárokov na vykurovanie	výsledok	obec	%	0	10
C.1.1	Počet podujatí ročne	výsledok	obec	počet	–	3
C.1.3	Počet aktívnych spoločenských organizácií	výsledok	obec	počet	–	3

4.2 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť A

Formuláre pre prípravu projektov a aktivít Prioritnú oblasť A – Efektívne investície do základnej infraštruktúry

Názov	A.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií
Opis - stav	Niektoré miestne komunikácie sa vyznačujú nevyhovujúcimi technickými parametrami – nerovnosti vozovky, líniové a bodové závady.
Opis - výstupy	Komunikácie budú rekonštruované v požadovaných parametroch (v nadväznosti na projekt dobudovania kanalizácie)
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2022 – 2027
Väzba na cieľ	Dobudovaná dopravná infraštruktúra, vrátane udržateľnej dopravy
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	dĺžka rekonštruovaných miestnych komunikácií: min. 1 km
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	600 000 eur
Financovanie	obec, externé zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	A.1.2 Vybudovanie regionálnej cyklotrasy Dunajská Streda – Veľký Meder
Opis - stav	
Opis - výstupy	Vybuduje sa cyklotrasa z Dunajskej Stredy cez obec Povoda.
Garant	mikroregión
Kontaktná osoba garanta	
Spolupráca	obec
Obdobie realizácie	2022 – 2027
Väzba na cieľ	Dobudovaná dopravná infraštruktúra, vrátane udržateľnej dopravy
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–

Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	500 000 eur
Financovanie	externé zdroje (fondy EÚ)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.1.3 Vybudovanie cyklotrasy pozdĺž kanála Gabčíkovo – Topoľníky
Opis - stav	Vypracovaná bola projektová dokumentácia a podaná žiadosť o nenávratný finančný príspevok (cez Interreg).
Opis - výstupy	Cyklotrasa bude vybudovaná v atraktívnom krajinnom prostredí pozdĺž vodného toku do obce Vrakúň. Vhodné je cyklotrasu integrovať s vychádzkovou / korčuliarskou trasou a vybudovať aj odpočívadlá a informačný systém.
Garant	mikroregión
Kontaktná osoba garanta	
Spolupráca	obec
Obdobie realizácie	2022 – 2027
Väzba na cieľ	Dobudovaná dopravná infraštruktúra, vrátane udržateľnej dopravy
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	150 000 eur
Financovanie	externé zdroje (fondy EÚ)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.2.1 Inštalovanie informačných a navigačných tabúl
Opis - stav	
Opis - výstupy	Informačné a navigačné tabule budú usmerňovať k jednotlivým zariadeniam občianskej vybavenosti, zaujímavostiam obce a poskytovať informácie o obci.
Garant	obec

Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2021 – 2024
Väzba na cieľ	Kompletne dobudovaná technická infraštruktúra
Užívatelia	návštevníci, podnikatelia
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	externé zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	A.3.1 Výstavba kostola
Opis - stav	V obci nie je žiadny kostol. Obec má k dispozícii vlastný pozemok na výstavbu kostola. Bolo založené OZ na podporu projektu a vypracovaná projektová dokumentácia, pre ktorú bolo udelené stavebné povolenie.
Opis - výstupy	Vybuduje sa kostol pre bohoslužby r.k. cirkvi
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	farský úrad, OZ
Obdobie realizácie	2022 – 2024
Väzba na cieľ	Kompletne dobudovaná infraštruktúra verejných budov a zariadení
Užívatelia	cirkev, obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	500 000 eur
Financovanie	externé zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	A.3.2 Vybudovanie viacúčelového ihriska
--------------	--

Opis - stav	Pre športové aktivity je v obci k dispozícii len futbalové ihrisko.
Opis - výstupy	Vybuduje sa mnohoúčelové ihrisko pre športové aktivity rôznych vekových skupín a rôzne druhy športov – futbal, basketbal, volejbal.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2025 – 2027
Väzba na cieľ	Kompletne dobudovaná infraštruktúra verejných budov a zariadení
Užívatelia	obyvatelia obce, športový klub
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	100 000 eur
Financovanie	Externé zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	A.3.3 Rekonštrukcia domu smútku na cintoríne Pódafa
Opis - stav	Dva domy smútku v ďalších miestnych častiach už boli rekonštruované.
Opis - výstupy	Zrealizuje sa rekonštrukcia domu smútku na cintoríne v miestnej časti Pódafa
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2021 – 2024
Väzba na cieľ	Kompletne dobudovaná infraštruktúra verejných budov a zariadení
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nezískanie NFP
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	120 000 eur
Financovanie	externé zdroje (fondy EÚ)
Zmluvné podmienky	–

Poznámky	–
----------	---

Názov	A.4.1 Vybudovanie inžinierskych sietí v nových uliciach
Opis - stav	
Opis - výstupy	Vybudujú sa kompletne inžinierske siete na pozemkoch vymedzených v územnom pláne, v predstihu pred zahájením výstavby rodinných domov.
Garant	vlastníci pozemkov
Kontaktná osoba garanta	–
Spolupráca	obec
Obdobie realizácie	2021 – 2027
Väzba na cieľ	Kompletne dobudovaná infraštruktúra pre individuálnu bytovú výstavbu
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	podiel napojených objektov na inžinierske siete: 100%
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nezáujem vlastníkov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, súkromné zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	A.4.2 Vybudovanie spevnených komunikácií v nových uliciach
Opis - stav	
Opis - výstupy	Vybudujú sa spevnené prístupové komunikácie na pozemkoch vymedzených v územnom pláne, v predstihu pred zahájením výstavby rodinných domov.
Garant	vlastníci pozemkov
Kontaktná osoba garanta	–
Spolupráca	obec
Obdobie realizácie	2021 – 2027
Väzba na cieľ	Kompletne dobudovaná infraštruktúra pre individuálnu bytovú výstavbu
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	podiel napojených objektov na komunikácie: 100%
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nezáujem vlastníkov

Postup realizácie	-
Odhad nákladov	100 000 eur / 100 m
Financovanie	obec, súkromné zdroje
Zmluvné podmienky	-
Poznámky	-

4.3 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť B

Formuláre pre prípravu projektov a aktivít Prioritnú oblasť B – Vyvážený rozvoj obce s ohľadom na životné prostredie

Názov	B.1.1 Podpora vzniku nových prevádzok služieb a obchodu
Opis - stav	V rozrastajúcej sa obci je pomerne málo prevádzok obchodu a služieb
Opis - výstupy	Monitorovaním (stimulovaním) záujmu súkromných podnikateľských subjektov dosiahnuť vybudovanie zariadení služieb a maloobchodu v obci.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	vlastníci nehnuteľností, individuálni investori
Obdobie realizácie	2025 – 2027
Väzba na cieľ	Rozvinutý sektor podnikania a služieb
Užívatelia	obyvatelia obce, podnikatelia
Indikátory monitoringu	počet nových prevádzok: min. 1
Riziká	nedostatočný záujem investorov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	súkromné zdroje
Poznámky	–

Názov	B.1.2 Využitie bývalej farmy na podnikanie
Opis - stav	Väčšina areálu bývalej farmy je bez využitia a chátra
Opis - výstupy	Areál a objekty farmy sa prebudujú na prevádzky výroby bez negatívnych vplyvov na životné prostredie
Garant	vlastník
Kontaktná osoba garanta	–
Spolupráca	obec, podnikatelia
Obdobie realizácie	2025 – 2027
Väzba na cieľ	Rozvinutý sektor podnikania a služieb
Užívatelia	podnikatelia
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nezáujem potenciálnych investorov / vlastníkov, vznik rušivých prevádzok

Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	súkromné zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.1.3 Vytvorenie nového rekreačno-športového centra
Opis - stav	
Opis - výstupy	Vybuduje rekreačno-športový areál s ponukou služieb pre obyvateľov aj návštevníkov.
Garant	súkromný investor
Kontaktná osoba garanta	–
Spolupráca	obec
Obdobie realizácie	2025 – 2027
Väzba na cieľ	Rozvinutý sektor podnikania a služieb
Užívatelia	návštevníci, obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	súkromné zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.2.1 Revitalizácia a výsadba stromoradií a alejí
Opis - stav	V katastri prevláda veľkabloková orná pôda s nedostatočným podielom zelene – to zvyšuje nepriaznivé vplyvy erózie pôdy
Opis - výstupy	Pre zvýšenie ekologickej stability územia bude vysadená líniová zeleň pozdĺž poľných ciest, hraníc honov, medzí
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	poľovnícke združenie, vlastníci pôdy
Obdobie realizácie	2021 – 2027
Väzba na cieľ	Vybudovaná zelená infraštruktúra
Užívatelia	poľnohospodári, obyvatelia obce

Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nezájem vlastníkov pôdy, nedostatočná starostlivosť o vysadenú vegetáciu
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	30 000 eur
Financovanie	externé zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.2.2 Revitalizácia vodného toku s okolím
Opis - stav	
Opis - výstupy	Revitalizácia bude zahŕňať úpravu a výsadbu sprievodnej zelene pre zabezpečenie funkcie prvku územného systému ekologickej stability. Predpokladá sa realizácia spolu s výstavbou cyklotrasy.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	SVP, š.p.
Obdobie realizácie	2025 – 2027
Väzba na cieľ	Vybudovaná zelená infraštruktúra
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	externé zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.2.3 Úpravy verejnej zelene
Opis - stav	
Opis - výstupy	Plochy verejnej zelene budú upravené, doplní sa nová výsadba.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2021 – 2027

Väzba na cieľ	Vybudovaná zelená infraštruktúra
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nedostatočná starostlivosť o vysadenú vegetáciu
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	50 000 eur
Financovanie	obec, externé zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.2.4 Vodozádržné opatrenia
Opis - stav	
Opis - výstupy	Dobuduje sa systém odvodňovacích priekop a vybudujú sa plochy pre infiltráciu (vsakovanie) dažďovej vody.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	vlastníci pozemkov
Obdobie realizácie	2021 – 2027
Väzba na cieľ	Vybudovaná zelená infraštruktúra
Užívatelia	obyvatelia obce, vlastníci nehnuteľností
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatočná údržba systému odvodnenia
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	50 000 eur
Financovanie	externé zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.3.1 Rozširovanie triedeného zberu odpadu
Opis - stav	
Opis - výstupy	Systém triedeného zberu bude rozšírený podľa aktuálnych nárokov. V obci bude zriadený zberný dvor.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta

Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2025 – 2027
Väzba na cieľ	Udržateľné spôsoby využívania zdrojov
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Zníženie produkcie netriedeného odpadu: 10%
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.3.2 Zníženie energetickej náročnosti budov
Opis - stav	
Opis - výstupy	Verejné budovy budú stavebne upravené so zreteľom na zníženie energetickej náročnosti - formou zateplovania, prípadne implementáciou ďalších opatrení.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	
Obdobie realizácie	2021 – 2027
Väzba na cieľ	Udržateľné spôsoby využívania zdrojov
Užívatelia	obec
Indikátory monitoringu	zníženie energetických nárokov na vykurovanie o 10%
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	1. energetický audit / 2. vypracovanie projektovej dokumentácie / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	podľa rozsahu
Financovanie	externé zdroje (fondy EÚ)
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.3.3 Využitie obnoviteľných zdrojov energie
Opis - stav	
Opis - výstupy	Čiastočné pokrytie energetických nárokov budov vo vlastníctve

	obce bude riešené využitím alternatívnych zdrojov energie – fotovoltaika, pasívne solárne systémy, tepelné čerpadlá atď.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2021 – 2027
Väzba na cieľ	Udržateľné spôsoby využívania zdrojov
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	zníženie energetických nárokov na vykurovanie o 10%
Riziká	nezískanie NFP
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	podľa rozsahu
Financovanie	externé zdroje (fondy EÚ)
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

4.4 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť C

Formuláre pre prípravu projektov a aktivít pre Prioritnú oblasť C – Podpora spoločenského života, sociálnych služieb a kultúrnej identity

Názov	C.1.1 Udržiavanie vyváženého spektra podujatí a aktivít kultúrneho a spoločenského života
Opis - stav	Obec pravidelne organizuje rôzne kultúrno-spoločenské podujatia
Opis - výstupy	Každoročne bude zostavovaný pestrý a vyvážený program kultúrnych a spoločenských podujatí s ohľadom na záujmy rôznych cieľových a vekových skupín obyvateľov. Potrebné je udržanie a podporovanie tradičných a osvedčených aktivít, pri každoročnej inovácii a obmene niektorých podujatí.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	spoločenské organizácie
Obdobie realizácie	2021 – 2027
Väzba na cieľ	Aktívny spoločenský život
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	počet podujatí ročne: min. 3
Riziká	nízky záujem
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	10 000 eur ročne
Financovanie	obec, granty, sponzori
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.1.2 Zriadenie klubových priestorov pre seniorov
Opis - stav	
Opis - výstupy	Obec pre činnosť klubu dôchodcov vyčlení vhodné priestory.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	klub dôchodcov
Obdobie realizácie	2022 – 2023
Väzba na cieľ	Aktívny spoločenský život
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–

Riziká	nízky záujem, sporadická aktivita
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	5 000 eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–

Názov	C.1.3 Podpora činnosti / vzniku spoločenských organizácií
Opis - stav	
Opis - výstupy	Obec bude vyhľadávať potenciálnych lídrov spoločenských organizácií, resp. spolkov v oblasti kultúrneho života, dobrovoľníctva, športu a pod.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	spoločenské organizácie
Obdobie realizácie	2021 – 2027
Väzba na cieľ	Aktívny spoločenský život
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	počet aktívnych spoločenských organizácií: min. 3
Riziká	nízky záujem, sporadická aktivita
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	2 000 eur ročne
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–

Názov	C.2.1 Obnovenie tradícií
Opis - stav	
Opis - výstupy	Z iniciatívy obce budú obnovované a prezentované tradície, vrátane folklórnych.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	spoločenské organizácie
Obdobie realizácie	2021 – 2027
Väzba na cieľ	Obec s identitou a živými tradíciami
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–

Riziká	nízky záujem, sporadická aktivita
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	–
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.3.1 Rozšírenie sociálnych služieb pre seniorov
Opis - stav	V obci chýba zariadenie poskytujúce služby starostlivosti o seniorov.
Opis - výstupy	Bude vybudované zariadenie poskytujúce služby starostlivosti o seniorov primárne formou denného stacionára
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2025 – 2027 (výhľad)
Väzba na cieľ	Fungujúce sociálne služby
Užívatelia	obyvatelia obce – seniori
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nerentabilná prevádzka
Postup realizácie	–
Odhad nákladov	100 000 eur
Financovanie	externé zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

5. Realizačná časť

Realizačná časť programu rozvoja nadväzuje na programovú časť a spolu s finančnou časťou predstavujú implementačnú časť programového dokumentu. Obsahuje opis organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie, opis komunikačnej stratégie vo vzťahu k jednotlivým cieľovým skupinám, opis systému monitorovania a hodnotenia plnenia programového dokumentu vo väzbe na merateľné ukazovatele stanovené v programovej časti.

5.1 Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie implementácie

Organizačné zabezpečenie realizácie jednotlivých projektov a aktivít je určené v programovej časti. Osobitne pre každý projekt / aktivitu je určený zodpovedný subjekt – tzv. garant, prípadne aj spolupracujúce subjekty. Vo väčšine prípadov je ako zodpovedný subjekt určená obec.

Obec vykonáva svoje činnosti prostredníctvom svojich orgánov. Najvyšším orgánom je obecné zastupiteľstvo, ktoré môže zriaďovať ako svoje poradné orgány odborné komisie. Vo vzťahu k PHRSR je obecné zastupiteľstvo kompetentným orgánom na jeho schvaľovanie. Najvyšším výkonným orgánom a predstaviteľom obce je starosta. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené obecnému zastupiteľstvu. Obecný úrad a jeho organizačné zložky organizačne a administratívne zabezpečujú fungovanie obce.

Pri zabezpečení realizácie, ako aj monitorovania a hodnotenia programového dokumentu, bude mať rozhodujúce kompetencie pracovná skupina, pozostávajúca zo zástupcov obce, samosprávy, občanov a expertov. Predmetom jej činnosti bude podnikať kroky smerujúce k realizácii projektov, pripravovať projekty a koordinovať aktivity účastníkov rozvojového procesu. Jej úlohou nebude priamo realizovať jednotlivé projekty a opatrenia, ale koordinovať ich prípravu a súvisiace plánovacie procesy. Avšak vzhľadom k skutočnosti, že väčšinu projektov bude realizovať obec, možno predpokladať personálne prekrývanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy a pracovnej skupiny.

5.2 Časový harmonogram realizácie

Pre jednotlivé aktivity a projekty sú definované približné obdobia realizácie – tzv. etapy. Časový harmonogram realizácie rozlišuje dve etapy a výhľadové obdobie:

- I. etapa (2021 – 2024)
- II. etapa (2025 – 2027)
- výhľad (po roku 2027)

Etapy, resp. obdobia realizácie, sú uvedené vo formulároch pre prípravu projektov a aktivít v programovej časti.

5.3 Monitorovanie a hodnotenie napĺňania programového dokumentu

Systém monitorovania a hodnotenia

Systém monitorovania spočíva v sledovaní zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov). Súčasne je potrebné hodnotiť plnenie opatrení, aktivít a projektov stanovených v programovej časti. Tieto úlohy bude vykonávať pracovná skupina zodpovedná za implementáciu. Pre hodnotenie sú stanovené kritériá podľa nasledujúcej tabuľky.

Kritéria hodnotenia PHRSR

P. č.	Skupina kritérií / kritérium	Váha kritéria	Rozsah bodového hodnotenia	Poznámka
1.	Obsah dokumentu	neurčené	0-4	–
2.	Väzby dokumentu na iné strategické dokumenty na miestnej, regionálnej a národnej úrovni	neurčené	0-4	–
3.	Súlady navrhovanej stratégie s potenciálom územia/zdrojmi	neurčené	0-4	–
4.	Postupy hodnotenia a monitorovania	neurčené	0-4	–
5.	Zrozumiteľnosť dokumentu	neurčené	0-4	–
6.	Iné		0-4	–
Spolu				

Pracovná skupina by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach aspoň raz za rok. Na stretnutí by sa zhodnotilo plnenie plánu, doterajší postup realizácie a prediskutovali a odsúhlasili prípadné zmeny.

Výstupom hodnotenia je hodnotiaca správa za príslušný kalendárny rok, ktorá zhodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov. Plán priebežných hodnotení je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Pre každý kalendárny rok, vo väzbe na prípravu rozpočtu a zasadnutie pracovnej skupiny, odporúčame aktualizovať, resp. pripraviť akčný plán, ktorý pre jednotlivé aktivity a projekty podrobne definuje úlohy a postupové kroky potrebné pre ich realizáciu v danom roku.

Podkladom pre monitorovanie a hodnotenie plnenia programového dokumentu sú merateľné ukazovatele, ktoré sú priradené každej aktivite / projektu v programovej časti.

Okrem uvedeného monitorovania a hodnotenia vypracúva obec Správu o plnení PHRSR v zmysle požiadaviek samosprávneho kraja (VÚC). Obec túto správu zasiela každoročne do 31. mája príslušnému VÚC v zmysle § 12 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2021 - 2027

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	2024 (po ukonč. I. etapy)	- podľa rozhodnutia obce / vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	-	- v prípade zmenených skutočností
Tematické hodnotenie časti PHRSR		- téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci rok - kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		- pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov - pri návrhu na revíziu programového dokumentu
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti		- na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Z procesu monitorovania a hodnotenia je potrebné vyhotoviť záznam a monitorovaciu správu. Rovnako sa vyhotovuje správa aj z verejného prerokovania programového dokumentu a z prerokovania jeho aktualizácie – podľa vzoru v tabuľke.

Vzor záznamu z verejného prerokovania

Zápis o prerokovaní

Termín pripomienkovania:

Pripomienka č. 1

Text pripomienky: do programovej časti doplniť:

.....

Pripomienka sa týka časti dokumentu: programová časť

Zaslal: OZ

Zdôvodnenie:

Vyjadrenie samosprávneho orgánu: pripomienky akceptujeme

Zdôvodnenie samosprávneho orgánu:

.....

Počet pripomienok: celkový počet: ... akceptované: ...

Zápis spracoval: dňa:

Aktualizácia programového dokumentu

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce má charakter otvoreného dokumentu, ktorý sa mení a dopĺňa podľa potreby. Skutočnosti zistené pri monitorovaní budú slúžiť pre uskutočnenie revízie aktuálnosti stratégie, čo môže viesť k jej prípadnému prehodnoteniu. Obdobne by sa mal aktualizovať aj katalóg projektov – úspešne zavŕšené projekty by mali byť priebežne nahradzované novými projektmi, podporujúcimi kontinuitu v dosahovaní stanovených cieľov. Plánované projekty a aktivity možno považovať za splnené, ak boli realizované v opísanom rozsahu a v stanovenom čase, ktoré sú ekvivalentom ukazovateľov úspešnosti projektu.

Po uplynutí plánovacieho horizontu, programového obdobia alebo v prípade zmien príslušnej legislatívy sa odporúča vypracovanie nového programového dokumentu. Potrebu rozsiahlejšej aktualizácie môže vyvolať i závažnejšia zmena vonkajších podmienok. Podľa aktuálnych výziev by sa mala preveriť kompatibilita navrhovaných opatrení, aktivít a projektov s možnosťami ich financovania a tomu prispôbiť výber nových projektov.

5.4 Riziká implementácie a ich prevencia

Riziká implementácie

Viacere z rizík, uvádzaných v kap. 2.6 Analýza problémov, možných rizík, výziev, sa týka implementácie stratégie a navrhovaných opatrení, projektov a aktivít. Vo všeobecnosti ide hlavne o nasledovné riziká:

- chyby projektovej dokumentácie
- problémy pri verejnom obstarávaní
- nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP, dotácie
- nezáujem obyvateľov (potenciálnych užívateľov)

Riziká realizácie konkrétnych projektov a aktivít sú podrobne pre každý projekt uvedené v programovej časti, v rámci formulárov pre prípravu projektov a aktivít.

Prevencia rizík, opatrenia na zníženie rizík

Prevenciou rizík je kvalitná príprava projektov, ako aj uskutočňovanie monitorovania a hodnotenie napĺňania programového dokumentu. Využívaním tejto spätnej väzby je možné už v zárodku identifikovať prípadné riziká, resp. problémy a navrhnúť konkrétne a účinné opatrenia na ich zmiernenie, resp. prevenciu.

5.5 Komunikačná stratégia

Komunikácia a prezentácia programu rozvoja

Program rozvoja je dôležitým komunikačným nástrojom i nástrojom marketingovej komunikácie. Obec vhodnou prezentáciou stratégie môže získať väčšiu dôveryhodnosť aj u potenciálnych investorov, ktorí sa pri svojich lokalizačných rozhodnutiach orientujú podľa stability rozvojovej politiky a tiež podľa ponuky konkrétnych investičných príležitostí obsiahnutých v rozvojových dokumentoch obcí.

Ďalšou cieľovou skupinou sú obyvatelia obce. Na túto cieľovú skupinu sa komunikačné aktivity orientovali počas spracovania dokumentu. Komunikácia s verejnosťou by mala pokračovať aj naďalej – jednak priamym zapojením a tiež zverejňovaním každoročných hodnotiacich správ o plnení programu a aktuálnych akčných plánov na najbližšie obdobie.

Hlavným komunikačným kanálom je internetová stránka obce (www.obecpovoda.sk), kde okrem tradičného obsahu je dôraz kladený na prezentáciu potenciálov obce, rozvojových zámerov a vízií budúcnosti tak, ako ich definovali územný plán obce a program rozvoja obce. Doplnkovo sa na tento účel využíva miestny rozhlas a informačná tabuľa.

V menších obciach je významná aj úloha neformálnej komunikácie poslancov miestnej samosprávy a vedenia obce smerom k občanom pri informovaní o aktuálnych otázkach rozvoja obce.

Komunikácia so samosprávnym krajom

Pre úspešnú realizáciu viacerých navrhnutých projektov je dôležité získanie podpory kompetentných inštitúcií regionálnej úrovne – samosprávneho kraja a/alebo regionálnej rozvojovej agentúry. Vo fáze realizácie a aktualizácie programu rozvoja je žiaduce oboznamovať samosprávny kraj so základnými informáciami o vybraných kľúčových projektoch a aktivitách, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, aby tieto projekty mohli byť zaradené do zásobníka projektov.

Obec samosprávny kraj ďalej povinne informuje o plnení PHRSR, ako je uvedené v predchádzajúcej kapitole.

6. Finančná časť

6.1 Finančné zabezpečenie realizácie

Finančná časť obsahuje návrh finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení a aktivít s preferovaným modelom viaczdrojového financovania, s prepojením na programový rozpočet obce.

Mnohé aktivity a opatrenia predstavujú finančne náročné projekty. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu. Pre jednotlivé aktivity a projekty sú predbežne určené nielen náklady, ale aj zdroje financovania.

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov tak, ako boli definované v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, budú v zásade pochádzať z troch hlavných zdrojov:

- verejné zdroje (rozpočet obce, štátny rozpočet)
- súkromné zdroje
- fondy Európskej únie

Verejné zdroje

Ako ukázala analýza rozpočtovej situácie, zdroje obce aj v prípade optimálneho vývoja umožňujú realizovať len menšie investičné akcie. Pre väčšie projekty bude preto nutné získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EÚ.

Je samozrejme nutné počítať aj s rizikom zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty je možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

V súčasnosti majú obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity. Z hľadiska investičných projektov obcí prichádzajú do úvahy:

- Štátny fond rozvoja bývania - príspevky na výstavbu nájomných bytových domov podľa stanovených kritérií
- Environmentálny fond – príspevky na projekty v oblasti životného prostredia

Isté možnosti pre financovanie menších projektov v oblasti kultúry a športu vyplývajú z výziev vypisovaných samosprávnym krajom.

Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov

investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.

Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť aj na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Pokiaľ ide o projekty a aktivity obsiahnuté v tomto dokumente, časť z nich počíta s príspevkami zo súkromných zdrojov, prípadne sa budú realizovať v spolupráci s verejným sektorom.

Fondy Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej Únie sa obciam a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EÚ. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. Je založená na štyroch štrukturálnych fondoch:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – financuje infraštruktúru, investície do tvorby pracovných príležitostí, miestne rozvojové projekty a pomoc malým firmám
- Európsky sociálny fond (ESF) – podporuje návrat nezamestnaných a znevýhodnených skupín do pracovného života, financovaním odbornej prípravy a systému podpory ich zamestnávania
- Európsky poľnohospodársky a garančný fond (EAGGF) – finančne podporuje rozvoj vidieka a pomoc farmárom najmä v zaostávajúcich regiónoch
- Finančný nástroj na riadenie rybolovu (FIFG) – pre naše územie nie je relevantný

V programovom období 2021 – 2027 bude pomoc z fondov EÚ čerpaná na základe priorít SR pre politiku súdržnosti - v zmysle Partnerskej dohody 2021 - 2027, prostredníctvom operačných programov. Hlavné prvky modernizovanej politiky súdržnosti po roku 2020 majú byť:

- zameranie na kľúčové investičné priority
- politika súdržnosti pre všetky regióny a individuálnejší prístup k regionálnemu rozvoju
- menej početné, jasnejšie a stručnejšie pravidlá
- silnejšie prepojenie s európskym semestrom na zlepšenie investičného prostredia v Európe

Navrhované strategické ciele a priority Integrovaných územných stratégií UMR Trnava sú:

- integrované služby – sociálne a zdravotné služby, materské školy, základné školy

- mobilita – dopravné projekty strategického významu, miestne komunikácie, budovanie siete cyklotrás, integrovaný a inteligentný dopravný systém, nízkoemisné autobusy, buspruhy atď.
- životné prostredie – odpadové hospodárstvo – cirkulárna ekonomika
- inovácie súvisiace s podporu malých a stredných podnikov

Ďalšie prostriedky budú poskytované na základe plánu obnovy Next Generation EU. Na podporu projektov cezhraničnej spolupráce obcí a ďalších subjektov bude možné využiť programy cezhraničnej spolupráce a programy medziregionálnej spolupráce EÚ (najmä Interreg Central Europe).

Pri definovaní opatrení, aktivít a projektov v tomto programovom dokumente boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

6.2 Finančný plán

Súčasťou indikatívneho finančného plánu je:

- indikatívny rozpočet na roky 2021 – 2027
- finančný rámec plánovaných projektov a aktivít

Schválený indikatívny rozpočet sa zapracuje do programového rozpočtu obce a ďalších záväzných dokumentov, vrátane akčných plánov.

Indikatívny rozpočet - sumarizácia v tis. eur

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Prioritná oblasť A - Efektívne investície do základnej infraštruktúry							
Prioritná oblasť B - Vyvážený rozvoj obce s ohľadom na životné prostredie							
Prioritná oblasť C - Podpora spoločenského života, sociálnych služieb a kultúrnej identity							

**Finančný rámec pre realizáciu PHRSR pre potreby súhrnného prehľadu
plánovaných projektov a aktivít – Prioritná oblasť A – Efektívne
investície do základnej infraštruktúry (v tis. eur)**

Označ. opatr.	Označ. projektu, aktivity	Náklady spolu	Verejné zdroje celkom	Národné zdroje celkom	Zdroje EÚ celkom	Súkrom. zdroje	Úver. zdroje	EIB	Iné zdroje
		a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A.1	A.1.1								
A.1	A.1.2								
A.1	A.1.3								
A.2	A.2.1								
A.3	A.3.1								
A.3	A.3.2								
A.3	A.3.3								

**Finančný rámec pre realizáciu PHRSR pre potreby súhrnného prehľadu
plánovaných projektov a aktivít – Prioritná oblasť C – Podpora
spoločenského života, sociálnych služieb a kultúrnej identity (v tis. eur)**

Označ. opatr.	Označ. projektu, aktivity	Náklady spolu	Verejné zdroje celkom	Národné zdroje celkom	Zdroje EÚ celkom	Súkrom. zdroje	Úver. zdroje	EIB	Iné zdroje
		$a=b+e+f+g+h$	$b=c+d$	c	d	e	f	g	h
C.1	C.1.1								
C.1	C.1.2								
C.1	C.1.3								
C.2	C.2.1								
C.3	C.3.1								

7. Záver

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Povoda je strednodobý rozvojový dokument, s plánovacím horizontom do roku 2027, so strategickým výhľadom do roku 2030. Dokument vyjadruje víziu a stratégiu rozvoja obce, ďalej podrobnejšie stanovuje priority, opatrenia a aktivity rozvoja obce. Je výsledkom spolupráce najvýznamnejších aktérov obce s externými expertmi.

Dokument tvorí päť hlavných častí – analytická časť, strategická časť, programová časť, realizačná časť a finančná časť.

Dokument nepodlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov, nakoľko nevytvára rámec pre projekty alebo činnosti podľa prílohy č. 8 uvedeného zákona a ani nevlýva na územia NATURA 2000.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Povoda po jeho prerokovaní schvaľuje obecné zastupiteľstvo, rovnako ako jeho aktualizácie.

Vypracovaním a schválením výsledného dokumentu proces strategického plánovania nekončí. Definovanie konkrétnych aktivít a projektov v podobe iniciačného akčného plánu je len prvým krokom, prostredníctvom ktorého možno posunúť stratégiu bližšie k realizácii.

Údaje o schválení

Dokument	Názov: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Povoda na roky 2021 - 2027
----------	---

Spracovanie	Forma spracovania: s pomocou externých expertov
-------------	---

	Obdobie spracovania: 04/2021 – 05/2021
--	--

	Riadiaci tím, pracovné skupiny
--	--------------------------------

	Externá odborná spolupráca: Ekoplán, s.r.o.
--	---

	Náklady na spracovanie – vlastné zdroje
--	---

Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy (OZ)
--------------	---

Schválenie	dňa 30. 09. 2021	uznesením OZ č. 12/2021
------------	------------------	-------------------------

8. Prílohy

8.1 Zoznam informačných zdrojov a východiskových dokumentov

Vstupné informácie pre spracovanie analýz

- Prognostické údaje podporujúce vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a obce. MVRR, 2003
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Povoda, 2015
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001. Štatistický úrad SR, 2002
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011. Štatistický úrad SR, 2013
- Vlastivedný Slovník obcí na Slovensku - I. diel. Bratislava : Veda, 1976

Metodické podklady

- Coplák, J. Miestne strategické plánovanie a jeho väzby s územným plánovaním. Habilitačná práca. - Bratislava : FA STU, 2013.
- Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC. Verzia 2.0. Bratislava : MDVRR, 2015.
- Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, 2020
- Príručka pre mikroregióny a obce na prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Enterplan, 2002.
- Smetanka, M. – Pašmik, I. Príručka pre miestne samosprávy. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí.

Zoznam koncepčných dokumentov

- Energetická politika Trnavského samosprávneho kraja
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území Trnavského samosprávneho kraja 2015 - 2020
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030
- Národné priority implementácie Agendy 2030
- Partnerská dohoda 2021 - 2027

- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja na roky 2016 – 2020
- Regionálna integrovaná územná stratégia Trnavského kraja na roky 2014 - 2020 a Integrovaná územná stratégia udržateľného mestského rozvoja mestskej funkčnej oblasti krajského mesta Trnava na roky 2014 - 2020
- Stratégia rozvoja infraštruktúry kultúry, kultúrnych inštitúcií a kultúrnych aktivít na území Trnavského samosprávneho kraja
- Stratégia rozvoja priemyslu na území Trnavského samosprávneho kraja
- Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK
- Stratégia rozvoja školstva a vzdelávania na území TTSK
- Stratégia rozvoja vidieka na území Trnavského samosprávneho kraja
- Územný plán obce Povoda v znení zmien a doplnkov
- Územný plán regiónu Trnavského samosprávneho kraja
- Vízia a stratégia rozvoja SR 2030

8.2 Zoznam použitých skratiek

EAGGF – Európsky poľnohospodársky a garančný fond

ERDF – Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF – Európsky sociálny fond

OP – operačný program

PHRSR – program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

RRA – regionálna rozvojová agentúra

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

ŠÚ SR – Štatistický úrad SR

TTSK – Trnavský samosprávny kraj

ÚPN – Územný plán

ÚPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny